

METKA

MEDIATUOTTAJAN MAISTERIOHJELMA

Loppuraportti
20.08.2005

OULUN
YLIOPISTO

EUROOPAN YHTEISO
Rakennerahastot

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ:	4
1 METKA-HANKKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET	7
1.1 Tausta	7
1.2 Tavoitteet	8
2 TALOUS JA ORGANISAATIO	9
2.1 Projektin toteutusaika	9
2.2 Budjetti ja toteuma	9
2.3 Projektihenkilöstö	9
2.4 Ohjausryhmä	10
2.5 Hallinnointi ja raportointi	11
3.1 Opintosuunnitelma	12
3.2 Opiskelijahaku	14
3.3 Opetus	16
3.3.1 Henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS)	16
3.3.2 Harjoittelu	16
3.3.3 Kansainvälinen opiskelijavaihto	18
3.3.4 Opiskelijapalaute	19
3.4 Lopputyöt ja tutkinnot	19
4 TIEDOTUS JA MARKKINOINTI	21
4.1 Sisäinen tiedottaminen	22
4.2 Ulkoinen tiedotus ja markkinointi	22
5. TAPAHTUMAT	24
6 YHTEISTYÖ JA VERKOSTOITUMINEN	31
6.1 Alueellinen yhteistyö ja verkostoituminen	31
6.2 Valtakunnallinen yhteistyö ja verkostoituminen	34
6.3 Kansainvälinen yhteistyö ja verkostoituminen	35
7 METKA-PROJEKTIN TULOKSET JA VAIKUTUKSET	36
7.1 Opintosuunnitelma, opetus ja tutkinnot	37
7.2 Työllisyysvaikutukset	37
7.3 Osaamisen lisääminen	38
7.4 Yliopiston ja yritysten välinen yhteistyö	38
7.5 Korkeakoulujen ja tieteiden välinen yhteistyö	38
7.6 Kansainvälistyminen	39
7.7 Tuotettu materiaali	40
7.8 CreaM-hanke	40

LIITTEET

TIIVISTELMÄ:

Projektin nimi: Mediatuottaja maisterikoulu (METKA)
Projektikoodi: 83114
Toteutusaika: 1.8.2002–30.6.2005
Kokonaisbudjetti: 357 624 €
Toimenpidekokonaisuus: 3.4.2
Projektia hallinnoiva organisaatio: Oulun yliopisto, taideaineiden ja antropologian laitos
Projektin vastuhenkilö: Projektipäällikkö Sanna Karkulehto
(sanna.karkulehto@oulu.fi)

Mediatuottaja maisterikoulu METKA oli muuntokoulutushanke, jossa maisterin tutkintoon tähtäävät opinnot tarjosivat opiskelijoille valmiudet toimia tuottajana audiovisuaalisen ja digitaalisen median alalla. Koulutus järjestettiin Oulun yliopiston eri tieteenalojen ja alueen korkeakoulujen yhteistyönä, ja sen toteutti Oulun yliopiston taideaineiden ja antropologian laitos. Muita yhteistyötahoja olivat mm. Pohjoinen elokuva- ja mediakeskuksen POEM sekä audiovisuaalisen ja digitaalisen median yritykset. Hanke oli ESR-rahoitteinen. Kansalliset rahoittajat olivat Oulun lääninhallituksen sivistysosasto ja Oulun kaupunki.

METKA-HANKKEEN TAVOITTEET

METKA-hankkeen keskeisimpiä tavoitteita olivat 1) Mediatuottajan maisteriohjelman opintosuunnitelman laatiminen sekä monitieteisten opintosisältöjen, opetusmuotojen, oppimisympäristöjen ja oppimateriaalin tuottaminen ja kehittäminen, 2) maisterintutkintoon tähtäävien tuottajaopintojen järjestäminen (tuloksena 20 maisterintutkintoa), 3) alan yritystoiminnan ja työllisyyden lisääminen alueella, 4) media- ja sisältötuottamiseen liittyvän osaamisen lisääminen Pohjois-Suomessa, 5) yliopiston ja yritysmaailman välisen yhteistyön parantaminen, 6) eri tieteenalojen ja korkeakoulujen välisen yhteistyön muodostaminen ja tiivistäminen sekä 7) kansainvälisen toimintaympäristön ja verkostojen kehittäminen.

MEDIATUOTTAJAN MAISTERIOHJELMA

METKA-hankkeessa työstettiin Oulun yliopistoon maisteritasoisen muuntokoulutusohjelman opintosuunnitelma, jonka mukaisesti tarjottiin räätälöityä opetusta ohjelmaan valituille opiskelijoille yhteensä viitenä lukukautena vuosina 2003 - 2005. Opintosuunnitelmaa voidaan käyttää hyväksi alan maisteritasoisen koulutuksen jatkosuunnittelussa. Sitä hyödynnetään METKA-hankkeen jatkoksi valmistellussa CreaM-hankkeessa (Creative Processes and Content Business Management, <http://cream.oulu.fi>), jonka tavoitteena on lisätä sisältöalaan liittyvää osaamista Oulun seudulla ja yliopistossa sekä parantaa mahdollisuuksia alan maisteritasoisten opintojen rakentamiseksi Oulun yliopistoon. Myös METKA-hankkeen aikana kehitettyjä opetusmuotoja ja -menetelmiä sekä tuotettua oppimateriaalia käytetään jatkosuunnittelussa hyväksi.

METKA-ohjelmasta valmistui määräaikaan mennessä yhteensä kuusi mediatuottajamaisteria. Loppujen METKA-opiskelijoiden opinnot ovat vielä osittain kesken. Heistäkin valtaosan (10 - 14 opiskelijaa) on määrä valmistua ohjelmasta vuoden 2005 aikana tai viimeistään vuonna 2006. Kaikki opiskelijat ovat suorittaneet opintojaan henkilökohtaisten opintosuunnitelmiansa (HOPS) mukaisesti, joten heillä on suorittamatta enää opintoja, joita tarjotaan Oulun yliopistossa edelleen säännöllisesti (esim. tiedekunnan yhteiset kieli- ja viestintäopinnot). Näin opintojen suorittaminen on hankkeen päättymisen jälkeenkin mahdollista. Opiskelijoiden lopputyö- ja graduohjauksesta sekä niiden tarkastuksista huolehditaan Oulun yliopiston henkilöstön erinäisin työaikajärjestelyin.

TYÖLLISYYSVAIKUTUKSET JA OSAAMISEN LISÄÄMINEN

Pääsyynä METKA-opiskelijoiden opintojen viivästymiseen on heidän erinomainen työllistymisensä. METKA-hankkeelle asetetut työllistymistavoitteet on siis saavutettu erittäin hyvin. METKA-ohjelman opiskelijoista 17 on hankkeen päättyessä töissä vapailla markkinoilla, 2 päätoimisina yrittäjinä, 2 muualla eli freelancereinä ja 2 opiskelee (toinen opisk. aloittaa työt 1.11.2005). Kaikki METKAlaiset työskentelevät sisältö-, media- ja kulttuurialalla. Lisäksi METKAN jatkohanke CreaMin kautta syntyy kuusi uutta työpaikkaa Oulun yliopistoon.

METKA-opiskelijoiden erinomainen työllistyminen ja jatkohankkeen syntyminen osoittavat, että media- ja sisältöosaaminen on lisääntynyt Pohjois-Suomessa ja jopa valtakunnallisesti. Myös hankkeen sidosryhmien, ohjausryhmän ja opiskelijoiden itsensä esittämien evaluaatioiden ja arvioiden mukaan alan osaaminen on lisääntynyt alueella merkittävästi.

YLIOPISTON JA YRITYSTEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

Oulun yliopiston ja elinkeinoelämän välinen yhteistyö on tiivistynyt monien METKA-hankkeen käytännön toimintamuotojen kautta. Lukuisat alan yrittäjät ja toimijat ovat vierailleet tai opettaneet hankkeessa, ja opiskelijat sekä hankkeen henkilöstö ovat vierailleet alalla työskentelyn kannalta tärkeissä organisaatioissa. Yritysten kanssa on tehty monipuolista yhteistyötä koulutuksen, tapahtumien ja muun yhteistoiminnan järjestämisen yhteydessä, ja opiskelijat ovat rakentaneet lisää yrityskontakteja opintoihinsa kuuluvan harjoittelujaksonsa aikana. Alalle on syntynyt yritysten, projektien, organisaatioiden ja muiden toimijoiden välinen alueellinen ja kansallinen verkosto, jossa Oulun yliopisto on yksi tärkeä tekijä. METKA-hanke on ollut kehittämässä verkostoa omalta osaltaan, ja kehitystyötä jatketaan CreaM-hankkeessa entistä tiiviimmin.

KORKEAKOULUJEN JA TIETEIDEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

Eri tieteenalojen ja korkeakoulujen välinen yhteistyö on kehittynyt ja tiivistynyt hankkeen toteutuksen osalta hyvin: hankkeessa opetusta on ollut antamassa henkilökuntaa Oulun yliopiston kolmesta eri tiedekunnasta (HuTK, LuTK ja TaTK) useista eri oppiaineista (mm. kirjallisuus, elokuvatutkimus, taidehistoria, kulttuuriantropologia, johtamisen ja yrittäjyyden yksikkö, tietojenkäsittelytieteet ja viestintä) ja useista eri yliopistoista sekä muista alan oppilaitoksista. Toiminta rehtori Lajusen nimittämässä uudessa ja monitieteisessä Oulun yliopiston sisältötuotantotyöryhmässä (SITU) on ollut merkittävää paitsi tieteidenvälisen yhteistyön, myös uuden yliopistollisen toimiala-avauksen näkökulmasta. Erittäin virikkeellistä valtakunnallista yhteistyötä puolestaan tehtiin muun muassa Taideteollisen korkeakoulun (Medialab, LUME) ja Lapin yliopiston kanssa, jotka ovat mukana myös CreaM-hankkeessa kehittämässä alan osaamista ja yliopistokoulutusta eteenpäin. Monitieteistä ja eri korkeakoulujen välistä yhteistyötä on tehty myös erilaisissa tutkimusverkostoissa sekä hankkeiden, tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämisen yhteydessä. METKA järjesti muun muassa vertailevan taiteen ja kulttuurintutkimuksen KUTU-seminaarin, jonka tuloksena toimitettiin monitieteinen artikkelikokoelma (*VALTAMEDIA/VASTAMEDIA. Kirjoituksia mediakulttuurista*, toim. Sanna Karkulehto & Kati Valjus 2005), jossa on edustettuna seitsemän eri oppiainetta viidestä eri yliopistosta tai instituutista. Tietöiden ja korkeakoulujen välistä yhteistyötä jatketaan ja kehitetään CreaM-hankkeessa. Valmistumassa on muun muassa METKA-hankkeen ja TaiKin Medialabin tuottajaopiskelijoiden gradujen pohjalta koottu yhteinen artikkelikokoelma, ja sisältöalaan erikoistuneita maisteriopintoja ja tutkimusta kehitetään jatkossakin yhteistyössä.

KANSAINVÄLISTYMINEN

Alueellisen ja valtakunnallisen yhteistyön lisäksi kansainvälisen yhteistyön ja verkostojen kehittämisellä on ollut keskeinen rooli METKA-hankkeessa. Merkittävimmiksi kansainvälisiksi verkostoiksi ja kontakteiksi muodostuivat toimialayhteistyön kautta rakennetut laajat, useiden satojen jäsenten väliset, aktiivisesti ja säännöllisesti toimivat verkostot (mm. *Banff Centre, Alberta Canada; EAVE, Brüssels Belgium; Mediamatic, Amsterdam Netherlands ja SAGAS Network, Germany*) sekä monialaisen korkeakoulu yhteistyön ja -yhteyksien kautta rakentuneet luotettavat suhteet (merkittävimpiä mm. *University of Århus, Denmark; Royal Melbourne Institute of Technology, Australia; BNMI, Canada, Luleå University of Technology, Sweden; University of Malta; Ontario College of Art and Design, Toronto, Canada; University of Middlesex, UK*). Yhteensä kuusi METKA-opiskelijaa suoritti opintoja ulkomailla eri yliopistoissa tai alan verkostokoulutuksissa. Kansainvälisiä yhteyksiä voidaan käyttää hyväksi CreaM-hankkeessa, jossa tavoitellaan kansainvälistä korkeakoulu yhteistyötä esimerkiksi mahdollisen joint degree -maisteriohjelman suunnittelussa. Myös monien METKA-hankkeen kansainvälisten opettajien sekä useiden akateemisten kv-tapaamisten kautta syntyneet yliopistoyhteydet kartoitetaan tarvittaessa tarkemmin. TaiKin Medialabin ja Mediakeskus LUMEn kanssa on käynnistetty yhteinen selvitystyö riittävän korkeatasoisista, aktiivisista kansainvälisistä yhteistyökumppaneista yhteisen korkeakoulukonsortion rakentamiseksi (joint degree -ohjelmat).

METKA-HANKKEESSA TUOTETTU MATERIAALI

METKA-hankkeessa on tuotettu valtava määrä muun muassa kirjallista ja digitaalista sisältöä, jota voidaan hyödyntää myös METKA-hankkeen päättymisen jälkeen. Tärkeimpiä tuotoksia ovat Mediatuottajan maisteriohjelman opintosuunnittelun ja opetuksen järjestämisen myötä syntyneet opintosuunnitelma tavoitteineen, sisältöineen ja opettajineen sekä kuvattu ja tallennettu digitaalinen oppimateriaali, jonka jatkohyödyntämismahdollisuudet ovat laajuudessaan mielenkiintoiset ja haastavat. Jatkossakin hyödyllistä oppimateriaalia ovat myös monitieteinen VALTAMEDIA/VASTAMEDIA-artikkelikokoelma sekä CreaM-hankkeessa TaiKin Medialabin kanssa yhteistyönä toimitettava artikkelikokoelma. Merkittävää materiaalia ovat mediatuottajan maisteriohjelmalaisten pro gradu -työt ja lopputyöt, joissa keskitytään tutkimaan toimialaa, josta on olemassa erittäin vähän tieteellistä tutkimusaineistoa jopa kansainvälisellä tasolla. Valmistuneet ja jatkossa valmistuvat METKA-gradut ja niistä laaditut tiivistelmät löytyvät Internetistä CreaM-hankkeen tutkimussivuilta osoitteesta <http://www.cream oulu.fi/tutkimus/artikkelit.html>. Sivulla on myös linkki METKA-opiskelijoiden esittelysivuille (<http://metka oulu.fi/opiskelijat/index.html>), joita ylläpidetään CreaM-hankkeen toimesta tulevaisuudessakin.

1 METKA-HANKKEEN TAUSTA JA TAVOITTEET

1.1 Tausta

METKA-hankkeen lähtökohtana on ollut taustatutkimus, jonka tulokset osoittivat, että Pohjois-Suomessa tulisi parantaa sisältötuotantoalan edellytyksiä. Pohjoinen elokuva- ja mediakeskus POEMin teettämässä Pohjois-Pohjanmaan sisältötuotantoteollisuuden toimialatutkimuksessa kartoitettiin alueella toimivien yritysten sisältötuotantoon liittyvän toiminnan kiinnostavuutta ja tärkeyttä yritysten toiminnan kannalta. Selvityksen mukaan alueen yritykset tarvitsivat apua rahoituskuvioissa, kansainvälisten yhteyksien luomisessa, tuotantojen organisoinnissa ja kehittämisessä, alueellisessa verkostoitumisessa ja koulutuksessa. Todettiin, että maisteritasoisessa tuottajakoulutuksessa vastattaisiin tähän tarpeeseen. Alueella järjestettävä monitieteinen yliopistokoulutus, jossa maisterin tutkintoon tähtäävät opinnot tarjoaisivat opiskelijoille valmiudet toimia tuottajana audiovisuaalisella ja digitaalisen median aloilla, kehittäisi sisältö- ja media-alan osaamista ja ammattitaitoa Pohjois-Suomessa ja lisäisi työllisyyttä. Samalla hanke rakentaisi kaivattua oppilaitosten välistä yhteistyötä alueella.

Muita hanketta tukevia esiselvityksiä, joihin viitattiin projektihakemuksessa, olivat

- *Alueellisen elokuvatoiminnan kehittämistyöryhmän loppuraportti.* Opetusministeriön työryhmien muistioita 15:1999.
- *3. askel – Pohjois-Pohjanmaan tietoyhteiskuntaohjelma.*
- Hannele Koivunen & Tanja Kotro 1999 (toim.): *Kulttuuriteollisuus.* Suomen itsenäisyyden juhlarahaston Sitran julkaisusarja (nro 214). Helsinki: Edita.
- *Suomalaisen elokuvan markkinat ja kilpailukyky.* F&L Research 1999.
- *Sisältötuotannon kilpailukyvyn kehittäminen. Osat I ja II.* F&L Research 1997, 1998.

Lisäksi vuonna 2003 Pohjois-Pohjanmaan TE-keskus julkaisi Oulun yliopiston koulutus- ja tutkimuspalveluiden (Pärkkä, Timo & al.) tekemän selvityksen *Digitaalisen sisältötuotantoalan ennakointi Pohjois-Pohjanmaalla.* Selvityksen tulokset tukivat POEMin teettämän kartoituksen tuloksia ja METKA-hankkeen tavoitteita.

METKA-hanke linkittyi jo suunnitteluvaiheessa muun muassa KTM:n ja Uudenmaan TE-keskuksen valtakunnalliseen Sisältö-Suomi (SISU)-hankkeeseen sekä Oulun kaupungin Kasvusopimukseen.

METKA-hankkeen suunnittelun käynnistäminen oli pitkälti Pohjoinen elokuva- ja mediakeskus POEMin aktiivisen toiminnan tulosta. POEM on myös ollut tiiviisti mukana METKA-hankkeen suunnitteluprosessissa. Muun muassa hankehakemuksen liitteenä ollut opintosuunnitelma laadittiin POEMin toimesta. Koska hankkeessa oli tarkoitus tarjota yliopistollista maisterikoulutusta ja koska sen hallinnoijaksi tulisi yliopiston laitos, sen päävastuullinen jatkosuunnittelu siirtyi kuitenkin yliopistolle. Oulun yliopistossa projektin valmistelussa ovat olleet mukana EU-koordinaattorin sekä hanketta toteuttavan humanistisen tiedekunnan taideaineiden ja antropologian laitoksen lisäksi taloustieteiden tiedekunnan johtamisen ja yrittäjyyden yksikkö, luonnontieteellisen tiedekunnan tietojenkäsittelytieteet sekä koulutus- ja tutkimuspalvelut. Lisäksi hankehakemuksessa korkeakoulu-yhteistyötahoiksi nimettiin Åbo Akademin Vaasan Mediahuset -yksikkö ja Oulun seudun ammattikorkeakoulun viestinnän osasto.

Eri tieteenalojen välisen yhteistyön muodostamisen lisäksi METKA-hankkeen tavoitteena on ollut yliopiston ja yritysten välisen yhteistyön ja -toiminnan kehittäminen. Hankkeen suunnittelussa on ollut mukana audiovisuaalisen alan ja digitaalisen median yrityksiä. Hankkeen suunnittelu- ja hakuvaiheessa yritys-yhteistyökumppaneiksi lupautuivat Fantasia Filmi Oy, Av-Klaffi Oy, MRP Matila & Röhr Productions Oy, Svarva & Engström Ltd / Sveng.com, Periferia Productions Oy ja Jabba Oy.

1.2 Tavoitteet

METKA-projektin tavoitteena on ollut lisätä media- ja sisältötuottamiseen liittyvää osaamista Pohjois-Suomessa tarjoamalla maisterikoulutukseen valittaville opiskelijoille valmiuksia toimia tuottajana sisältö- ja media-aloilla. Tutkintotavoite hankkeessa oli 20 maisterintutkintoa. Maisterikoulutus tuli nivoa kiinteästi alueellisiin alan tuotantoihin ja kehittämishankkeisiin. Pohjois-Suomen sisältö- ja media-alan kehittämishankkeisiin tiiviisti kytkettynä hankkeen keskeisenä tavoitteena oli yritystoiminnan ja työllisyyden lisääminen kasvavalla kulttuuriteollisuuden alalla. Lisäksi tavoitteena oli tieteenalojen välisen yhteistyön muodostaminen ja kehittäminen ja kulttuurisen tietoyhteiskunnan edistäminen Pohjois-Suomessa. Projektin tavoitteena oli antaa Oulun yliopistolle mahdollisuus hyödyntää vahvuusalueitaan ja samalla kehittyä uuteen suuntaan nostamalla media- ja viestintäosaamisensa tasoa. Projektissa tuli myös kehittää uusia opetusmuotoja ja oppimisympäristöjä.

Lisäksi tavoitteena on ollut tiivistää yliopiston suhteita ennen kaikkea av-alan, teknologian ja sisältötuotannon yrityksiin ja organisaatioihin. Laajemmista vaikutuksista tärkein on sisällön osajien, talouden ja uuden teknologian yhdistäminen ja tästä tuloksena syntyvä synergia. Samalla tiivistyy akateemisen opetus- ja tutkimusyhteisön suhteet ei-akateemiseen maailmaan. Koulutus nivoutuu keskeisesti Oulun kaupungin kasvusopimukseen ja sen sisällöntuotanto- ja mediaklusteriin. Hanke on klusterin koulutuksen kärkihanke. Sisällön merkitys korostuu yhä enemmän teknologisten sovellusten ja tuotteiden kehityksessä. Sisällön, teknologian ja talouden yhdistäminen luo perustan uuden tyyppiselle elinkeinotoiminnalle. Alueellinen tasa-arvo vahvistuu, kun osaavien tuottajien kautta saadaan enemmän ja laadukkaampaa alueellista sisältöä audiovisuaalisiin medioihin.

METKA-projektin hankesuunnitelmassa esitettyjä keskeisiä toimenpiteitä olivat muun muassa koulutuksen suunnittelu, opiskelijoiden valinta, opetuksen järjestäminen, opiskelijoiden kouluttaminen ja perehdyttäminen työkenttään sekä työllistymisen edistäminen ja seuranta.

METKA-hankkeen sisältöihin haettiin muutosta vuonna 2004 jätetyssä muutos- ja jatkorahoitushakemuksessa, jonka ohjausryhmä oli hyväksynyt kokouksessaan 24.2.2004. Projektin sisältöihin esitettiin lisättäväksi kansallisten ja kansainvälisten verkostojen ja yhteistyön kehittäminen sekä muun muassa yhteistyö Media Plus -rahoitteisen EAVE-tuottajakoulutusorganisaation kanssa. Rahoittaja hyväksyi hankkeen lisätavoitteet 30.11.2004 kirjatussa päätöksessä.

2 TALOUS JA ORGANISAATIO

2.1 Projektin toteutusaika

METKA-projektin oli määrä alkaa hankesuunnitelmassa esitetyn aikataulusuunnitelman mukaan 1.4.2002 ja päättyä 31.12.2004. Hanketta ei kuitenkaan päästy aloittamaan suunnitellussa aikataulussa lähinnä siksi, että hankkeen ensimmäinen rahoituspäätös viivästy. Projekti pääsi käynnistymään 4 kuukautta suunnitellusta aikataulusta myöhässä eli 1.8.2002. Projektin ohjausryhmän 24.2.2004 tekemän päätöksen mukaan projektille haettiin muutos- ja jatkoaikahakemuksessa jatkoaikaa. Projektin toteutusaikaa jatkettiin 30.6.2005 asti. Projektin uusittu aikataulu oli 1.8.2002–30.6.2005. Rahoittaja hyväksyi uusitun aikataulun 30.11.2004 kirjatussa päätöksessä.

2.2 Budjetti ja toteuma

METKA-projektin talous on hoidettu Oulun yliopiston taloushallinnon osana. Projektista on pidetty erillistä projektikirjanpitoa. Oulun yliopiston tilintarkastuksesta vastaa valtion talouden tarkastusvirasto.

Hankkeen kokonaisbudjetti oli sen ensimmäisen rahoituspäätöksen mukaisesti 391 264 €. Hankkeen rahoitus koostui Oulun lääninhallituksen sivistysosaston myöntämästä ESR-rahoituksesta (319 302 €), Oulun kaupungin myöntämästä kuntarahoitusrahoitusosuudesta (75 684 €) ja yksityisestä, laskennallisesta rahoitusosuudesta (33 640 €). Hankkeen kokonaismenoarvio oli 357 624 €.

Hankkeen kokonaisbudjettia tarkistettiin vuonna 2004 jätetyssä muutos- ja jatkorahoitushakemuksessa, jonka ohjausryhmä oli hyväksynyt ohjausryhmäkokouksessaan 24.2.2004. Hankkeen laskennallinen yritysrahoitusosuus jätettiin lääninhallituksen ohjeistuksen ja ESR-rahoitukseen liittyvien säädösten mukaisesti kokonaisbudjetista pois. Näin kokonaisbudjetiksi muodostui lopulta menoarvion mukainen 357 624 €. Budjetti jakaantui kuluihin LIITTEESSÄ 1. olevan kustannusarvion mukaisesti. LIITTEESSÄ 2. on hankkeen muutos- ja jatkorahoitushakemuksen mukaisesti hyväksytty rahoitussuunnitelma. Rahoittaja hyväksyi kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman 30.11.2004 kirjatussa rahoituspäätöksessä.

METKA-projektin hankinnat on listattu LIITTEESEEN 3.

METKA-hankkeen lopullinen kokonaiskustannusten toteuma oli 351 878,34 €. Kustannusten jakaantuminen kululuokkiin näkyy LIITTEESSÄ 4.

2.3 Projektihenkilöstö

Vuonna 2002 Humanistisen tiedekunnan dekaani nimitti Sanna Karkulehdon (FM) METKA-hankkeen projektipäällikön tehtävään (1.10.2002 alkaen). Projektipäällikön työhön kuuluivat alkuun muun muassa hankkeen käynnistys- ja vetovastuu: opinto-ohjelman suunnittelu ja opiskelijavalinnan toteutus, hankkeen budjetointi, hallinnointi ja organisointi, sisäinen ja ulkoinen tiedottaminen, markkinointi ja verkostoituminen, yhteyksien hankkiminen ja ylläpito jne. Kokopäivätoimisen projektipäällikön lisäksi Oulun yliopiston elokuvatutkimuksen lehtori Antti Pönni käytti noin 25 tuntia/kk hankkeen opinto-ohjelman suunnitteluun ja aloituksen järjestelyyn. Oulun yliopiston humanistisen tiedekunnan osastosihteeri Arja Meskus vastasi projektin talous- ja maksuliikenteen hoidosta.

Vuonna 2003 projektipäällikön toimenkuva laajentui. Projektipäällikkö vastasi hankkeen hallinnoinnin ja taloudellisen vastuun, tiedottamisen ja markkinoinnin, tapahtumasuunnittelun ja -järjestämisen sekä verkostoitumisen lisäksi maisteriohjelman opetuksen suunnittelusta, koordinoinnista ja organisoinnista,

opetushenkilöstön rekrytoinnista sekä osasta opetusta (kontaktiopetus ja tentit). Lisäksi hän hoiti opiskelijoiden opinto-ohjauksen. Elokuvatutkimuksen lehtori (Antti Pönni) käytti noin 25 tuntia/kk suunnitteluun, opettamiseen ja muihin hankkeen toteuttamiseen liittyvien tehtävien hoitoon. Keväällä ja kesällä 2003 hankkeella oli kaksi valtionhallinnon harjoittelijaa (Kati Kaitera, Oulun yliopisto ja Riikka-Maria Saukkonen, Oulun yliopisto). Riikka-Maria Saukkonen jatkoi syyslukukaudella 2003 hankkeessa puolipäiväisenä projektisihteerinä. Projektisihteerin tehtäviin kuului päivittäisten toimistoasioiden hoitoa ja arkistointia, opiskelijatiedottamista, opintorekisteri- ja opintokorvaavuustietojen päivittämistä, www-pohjaisen oppimisympäristön päivytystä, tapahtumajärjestelyjä sekä EU-hankeasioiden hoitamista yhdessä projektipäällikön kanssa. Oulun yliopiston humanistisen tiedekunnan osastosihteerin Arja Meskus hoiti edelleen projektin talous- ja maksuliikenteen. Hankkeeseen rekrytoitu opetus- ja avustava henkilöstö työskenteli tuntiperusteisesti.

Vuosina 2004–2005 hankkeessa työskenteli projektipäällikön ja suunnittelija-opettajan (25 tuntia/kk) lisäksi osa-aikainen projektisihteerin Kati Valjus, osa-aikainen projektikoordinaattori Jetta Eklöf, harjoittelijat Anna Lehtisaari (Oulun yliopisto, kesä 2004), Riitta Ryhtä (Humanistinen ammattikorkeakoulu, kesä 2004) ja Annukka Tihinen (Lapin yliopisto, kesä 2004) sekä opettavaa ja avustavaa henkilöstöä.

Projektipäällikön työhön kuului hankkeen kokonaisvetovastuu: opintojen sekä tapahtumien päävastuullinen suunnittelu, järjestäminen, arviointi ja laadunvalvonta, hankkeen henkilöstön rekrytointi ja hallinnointi, sisäinen ja ulkoinen tiedottaminen, markkinointi, sidosryhmätyöskentely, verkostoituminen ja kansainväliset asiat. Vuosina 2004–2005 projektipäällikön työssä korostuivat etenkin sisältö- ja media-alan kehittämiseen ja verkostoitumiseen sekä ammatilliseen pätevytyymiseen liittyvä toiminta ja yhteistyö. Projektipäällikkö on myös hoitanut maisteriohjelman opetuksen suunnittelun, koordinoinnin ja organisoinnin, laadunvalvonnan sekä osan opetuksesta (kontaktiopetus ja tentit). Lisäksi hän on huolehtinut opiskelijoiden opinto-ohjauksesta, kansainvälisten asioiden koordinoinnista sekä graduseminaarien vetämisestä ja graduopastuksesta ja/tai niiden ohjaamisesta. Projektipäällikkö vastasi myös opinto-ohjelman ja EU-projektin hallinnoinnista, budjetoinnista, raportoinnista jne. Oulun yliopiston humanistisen tiedekunnan osastosihteerin (Arja Meskus) vastasi edelleen hankkeen taloushallinnon ja maksuliikenteen toimenpiteistä (kirjanpito, palkanmaksu, EU-maksatus jne.). Elokuvatutkimuksen lehtori (Antti Pönni) käytti noin 25 tuntia/kk suunnitteluun, opettamiseen ja muihin ohjelman sekä EU-hankkeen toteuttamiseen liittyvien tehtävien hoitoon. Pönni veti myös graduseminaareja ja ohjasi graduja. Lisäksi hankkeessa työskenteli tarvittaessa osa-aikainen projektisihteerin (Kati Valjus), jonka tehtäviin kuului lähinnä päivittäisten toimistoasioiden hoito ja arkistointi, opiskelijatiedottaminen, opintorekisteri- ja opintokorvaavuustietojen päivittäminen, www-pohjaisen oppimisympäristön päivitys, oppimateriaalin digitointi, tapahtumajärjestelyt sekä toimitussihteerin työt. Osa-aikainen projektikoordinaattori (Jetta Eklöf) huolehti hankkeen eri osa-alueiden suunnittelusta ja toteutuksesta, tiedotuksesta ja markkinoinnista, raportoinnista, sidosryhmätyöskentelystä ja verkostoitumisesta, kansainvälisistä asioista sekä tapahtumaorganisoinnista. Harjoittelijat vastasivat useista käytännön töistä ja juoksevista asioista esimerkiksi tapahtumien yhteydessä.

2.4 Ohjausryhmä

Oulun yliopiston hallintojohtaja Hannu Pietilä asetti METKA-hankkeelle ohjausryhmän 2.10.2002. Ohjausryhmän tehtävänä on ollut seurata hankkeen sisällöllistä laatua ja hankkeen etenemistä. Lisäksi ohjausryhmä on hyväksynyt hankkeen raportoinnin.

Ohjausryhmän jäsenten valinnassa haluttiin korostaa heidän ammatillista pätevyyttään sekä tuntemustaan sisältö- ja media-alalta. Lisäksi tärkeää oli, että ohjausryhmä olisi oppilaitos- ja tutkimusalaedustukseltaan riittävän monipuolinen ja monitieteinen. Ohjausryhmään nimitettiin Pohjoinen elokuva- ja mediakeskus POEM:n toiminnanjohtaja Markku Flink, Oulun yliopiston kirjallisuuden professori, vararehtori

Liisi Huhtala, taideaineiden ja antropologian laitoksen vs. johtaja, lehtori Pentti Koivunen, tuottaja Kimmo Paananen Klaffi Tuotannot Oy:stä, kehitysjohtaja Kari Pankkonen Oulun yliopiston tietojenkäsittelytieteiden laitoksesta, Oulun yliopiston elokuvatutkimuksen lehtori Antti Pönni, tuottaja Outi Rousu Periferia Productions Oy:stä, KTM:n ja Uudenmaan TE-keskuksen sisältötuotantoprojektin (SITU) projektipäällikkö Petra Tarjanne, mediatuottamisen yliopettaja, viestinnän osaston johtaja Heikki Tunkkari OAMK:sta sekä projektipäällikkö Leena Viitanen Oulun yliopiston koulutus- ja tutkimuspalveluista. Lisäksi ohjausryhmän kokouksessa 1/2003 Oulun kaupungin edustajaksi nimitettiin Oulun kaupungin henkilöstön kehittämispäällikkö Tellervo Koivikko ja hänen varajäsenekseen Salla Nissinen. Ohjausryhmän kokouksessa 2/2003 mediatuottajan maisteriohjelman opiskelijaedustajaksi nimitettiin fil. yo Janne Kaakinen ja hänen varajäsenekseen fil. yo Ann-Mari Virta. Kokouksessa 3/2003 Oulun kaupungin edustajan uudeksi varajäseneksi nimitettiin Sanna Rundgren, jonka tilalle puolestaan nimitettiin uusi varajäsen, Virpi Knuutinen, kokouksessa 3/2004. Taideaineiden ja antropologian laitoksen johtaja Eero Jarva jatkoi laitoksen edustajana Koivusen tilalla palattuaan virkavapaalta. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimi professori Huhtala ja sihteerinä projektipäällikkö.

Ohjausryhmä kokoontui vuoden 2002 aikana kaksi kertaa, vuosina 2003 ja 2004 neljä kertaa ja vuonna 2005 yhteensä kolme kertaa. Ohjausryhmäkokousten pöytäkirjat ja pöytäkirjojen liitteet on toimitettu rahoittajille.

2.5 Hallinnointi ja raportointi

METKA-hanketta hallinnoi ja koordinoi Oulun yliopiston humanistinen tiedekunta sekä taideaineiden ja antropologian laitos (TAIDA). Humanistinen tiedekunta on hyväksynyt maisteriohjelman opiskelijoiden valintaperusteet, opetuksen sisällön ja käytännön järjestämisen. Humanistinen tiedekunta vastaa myös tutkinnoista. Hankkeen maksuliikenne, kirjanpito ja EU-maksatukset on hoidettu humanistisen tiedekunnan hallinnon kautta.

Hankkeen hallinnointi ja raportointi ovat noudattaneet Oulun lääninhallituksen ohjeita sekä Oulun yliopiston rakennerahastohankeohjeistusta. Hankkeen seurantaraportit on käyty läpi ohjausryhmässä ja toimitettu rahoittajalle kaksi kertaa vuodessa. Vuosiraportit on hyväksytty ohjausryhmässä ja toimitettu rahoittajalle vuosittain. Myös hankkeen maksatushakemukset on käsitelty ohjausryhmän kokouksissa.

3 MEDIATUOTTAJAN MAISTERIOHJELMA

3.1 Opintosuunnitelma

Mediatuottajan maisteriohjelman opetus oli tarkoitus toteuttaa METKA-hankkeen hankehakemuksessa liitteenä olleen alustavan opintosuunnitelman mukaan. Opintosuunnitelma kaipasi kuitenkin jatkosuunnittelua ja integrointia Oulun yliopiston opintotarjontaan niiltä osin kuin sitä oli tarkoitus käyttää maisteriohjelman opinnoissa. Lisäksi maisteriohjelman opintosuunnittelussa tuli varmentaa, että maisteriohjelman opiskelijat saavuttaisivat riittävät tiedot ja taidot niissä pääaineissa, joihin heidät Oulun yliopistoon valittaisiin. Opintosuunnitelman teossa neuvoteltiin Oulun yliopiston humanistisen tiedekunnan opintoasianpäällikön, pääaineiden professorien ja muiden opintoja tarjoavien oppiaineiden edustajien kanssa. Opintosuunnitelman tekoon osallistuivat opintoasiainpäällikkö Kari Kaskela, professorit Liisi Huhtala (kirjallisuus), Jukka Pennanen (kulttuuriantropologia) ja Milton Nunez (arkeologia), elokuvatutkimuksen ja taidehistorian lehtorit Antti Pönni ja Jorma Mikola, lehtorit Markku Pulkkinen ja Sauli Pajari taloustieteiden tiedekunnasta sekä kehityspäällikkö Kari Pankkonen ja Kari Liukkunen tietojenkäsittelytieteistä. Lisäksi opintosuunnittelussa käytettiin ulkopuolisia asiantuntijoita, jotka vastasivat pääosin ohjelman tuotanto-opintojen sisällön suunnittelusta. Ulkopuolisina asiantuntijoina suunnittelussa olivat mukana projektipäällikkö Petra Tarjanne, tuottaja Outi Rousu ja tuottaja Kimmo Paananen.

Mediatuottajan maisteriohjelman opintosuunnitelma hyväksyttiin METKA-ohjausryhmän kokouksessa 1/2003. Samalla koulutuksen alkuperäinen nimi, *Mediatuottaja maisterikoulu METKA*, muutettiin muotoon *Mediatuottajan maisteriohjelma METKA*.

Mediatuottajan maisteriohjelma METKAN opintosuunnitelman teon perustana oli muuttuva audiovisuaalinen kenttä, jossa elokuva- ja mediatuotannon lähtökohdat ovat pitkälle yhtenevät, mutta tuotantoprosessin aikana eriytyvät. Näkökulma heijastaa alan kulttuurista muutosta, joka on muuttanut myös tuotantokulttuuria. Entisestä yhden tuotantolinjan tuottamisesta (elokuva, televisio, uusmedia) on siirrytty monialaisiin tuotantoprojekteihin. Esimerkiksi pitkän elokuvan tuottaja ottaa huomioon elokuvaan pohjautuvat www-sivut, DVD-tuotannon, pelituotannon jne. Televisiotuotannossa pohditaan esimerkiksi formaattia, lisenssiä ja sarjamuotoista paketoitua. Digitaalinen media hyödyntää muun muassa pelituotannoissa elokuvan narratiivista kerrontaa ja audiovisuaalista tekniikkaa.

Opintosuunnitelman lähtökohtana oli, että kaikkien opiskelijoiden täytyi saada tietoa ja taitoja elokuva-, televisio- ja digitaalisesta mediasta. Kaikkien opiskelijoiden tuli suorittaa pakollisena vähintään 47 opintoviikkoa suoraan tuottajan työhön liittyviä tuotanto-opintoja viideltä eri aihealueelta (1. Sisältö, 2. Johtaminen, 3. Tuotanto ja talous, 4. Juridiikka, 5. Tekniikka). Tällä haluttiin varmistaa, että jokainen METKAN tuottajaopiskelija hallitsisi tulevassa työssään riittävästi taitoja kultakin aihealueelta. Lisäksi pakollisena tuli suorittaa yleissivistäviä aineita kuten viestintää ja kieliohjelmaa. Pakollisiin opintoihin kuuluvat myös käytännön harjoittelu, graduseminaari ja itsenäinen tutkielma (pro gradu -työ).

Pakollisten tuotanto-opintojen lisäksi opiskelijat pystyivät opintojen myöhemmässä vaiheessa suorittamaan erikoistumisopintoja valinnaisesti joko elokuva- ja televisiotuotannosta ja/tai digitaalisesta mediatuotannosta. Näiden lisäksi opiskelijalla oli mahdollisuus erikoistua kulttuurin ja median eri alueille suorittamalla muita valinnaisia opintoja kuten elokuvatutkimusta, kirjallisuutta, taidehistoriaa, viestintää jne.

MEDIATUOTTAJAN MAISTERIOHJELMAN OPINTOSUUNNITELMA

I PAKOLLISET OPINNOT

1) JOHDATUS MEDIATUOTTAJAN MAISTERIOHJELMAAN (1 ov)

2) TUOTANTO-OPINNOT:

1. SISÄLTÖ (22 ov)

- Elokuva - ja mediakulttuuri Suomessa (1 ov)
- Käsikirjoitus ja dramaturgia (2 ov)
- Tuotekehitys ja design (1 ov)
- Kotimainen ja kansainvälinen elokuva - ja mediatuotanto (1 ov)
- Elokuvatutkimuksen perusteet (yht. 7 ov)
 - Elokuvan historia (3 ov)
 - Audiovisuaalinen kerronta (2 ov)
 - Elokuvatutkimuksen teorian perusteet (2 ov)
- Pääaineen metodiopinnot (yht. 10 ov)
 - Kirjallisuuden analysointi, tarina ja narratiivi (2 ov)
 - Kirjallisuuden teorit ja metodit (4 ov)
 - Taidehistorian perusteet (2 ov)
 - Valinnainen kirjallisuuskurssi (2 ov)

2. JOHTAMINEN (7 ov)

- Projektinhallinta (1 ov)
- Tuottajuus (1 ov)
- Johtamistaidot (4 ov)
- Yritys- ja yhteisöviestintä (1 ov)

3. TUOTANTO JA TALOUS (8 ov)

- Tuotantoprosessi (1 ov)
- Tuotantosuunnitelma (2 ov)
- Tuotannon talous (3 ov)
- Yritystoiminta (1 ov)
- Markkinointi (1 ov)

4. JURIDIikka (5 ov)

- Sopimusoikeus (1 ov)
- Intellectual Property Rights (2 ov)
- Elokuva - ja media -alan sopimukset (2 ov)

5. TEKNIikka (5 ov)

- Elokuva - ja televisioilmaisuus (2 ov)
- Digitaalisen median perusteet (3 ov)

3) TIEDEKUNNAN PAKOLLISET OPINNOT

- Tieteen filosofiset perusteet (1 ov)
- 1. vieras kieli (englanti): tekstin ymmärtäminen (1 ov) ja keskustelutaito (2 ov)
- 2. vieras kieli (lukion C- tai D-kieli: saksa, ranska tms.): tekstin ymmärtäminen (1 ov) tai jonkun vieraan kielen peruskurssi + jatkokurssi
- 2. kotimainen kieli: ruotsi (1 ov)
- Kirjallinen ja suullinen viestintä (2 ov)

4) HARJOITTELU (5 ov)

5) SEMINAARI (1-5 ov)

6) LOPPUTYÖ (pro gradu 10 ov)

II ELOKUVA- JA TELEVISIOTUOTANNON ERIKOISTUMISOPINNOT
tai DIGITAALISEN MEDIATUOTANNON ERIKOISTUMISOPINNOT
(Valinnaisesti jompikumpi tai molemmat.)

Elokuva - ja televisiotuotannon erikoistumisopinnot:

- Elokuvatuotanto (3 ov)
- Televisiotuotanto (3 ov)

Digitaalisen mediatuotannon erikoistumisopinnot:

- MultimEDIATEKNIIKAT (3-9 ov)

Rakentuu useammasta valinnaisesta kurssista, joita voivat olla esimerkiksi

- Digitaalinen kuvankäsittely (3 ov)
- Pelien maailma (1 ov)
- Graafinen suunnittelu (3 ov)
- Digitaalisen median tuotantoprojekti (5 ov)

III MUUT VALINNAISET OPINNOT

- Elokuvatutkimuksen valinnaiset opinnot
- Syventävä teemaseminaari
- Projekti 1
- Projekti 2
- Muut valinnaiset opinnot (esim. kirjallisuus, taidehistoria, viestintä)

3.2 Opiskelijahaku

Oulun yliopiston humanistinen tiedekunta vahvisti mediatuottajan maisteriohjelman hakukuulutuksen, hakulomakkeen ja valintaperusteet kokouksessaan 31.10.2002. Perusvaatimuksena hakijoilta edellytettiin alempaa korkeakoulututkintoa tai vastaavia (vähintään 100 opintoviikon laajuisia) korkeakouluopintoja soveltuvilta, esimerkiksi humanistisilta, luonnontieteellisiltä tai yhteiskuntatieteellisiltä aloilta. Opiskelijoiden valintaan vaikuttivat heidän aiemmat opintonsa, opintomenestys, työkokemus (soveltuva tuottaja- tai media-alan työkokemus), vapaamuotoinen kirjallinen hakemus, jossa perustellaan hakeutumista koulutukseen, sekä haastattelu.

Haku aika mediatuottajan maisteriohjelmahan alkoi 1.11.2002 ja päättyi 22.11.2002. Hakukuulutus julkistettiin Oulun yliopiston ilmoitustaulujen lisäksi METKAN www-sivuilla 1.11.2002 sekä *Helsingin Sanomissa* ja *Sanomalehti Kalevassa* 2.11.2002 ja *Oulun ylioppilaslehdessä* 6.11.2002. Lisäksi hakukuulutus toimitettiin eri yliopistojen laitoksille sekä useille oululaisille ja valtakunnallisille alan opiskelijoiden ja toimijoiden sähköpostilistoille.

Ohjelmaan haki määräaikaan mennessä 96 opiskelijaa, mitä voidaan pitää erittäin hyvänä lukumääränä, kun otetaan huomioon hakuajan lyhyt kesto (alle 1 kk) ja erikoinen ajankohta (syystalvi). Tämän lisäksi kyselyjä maisteriohjelmasta ja hausta on tullut koko hankkeen ajan säännöllisesti. Alan yliopistotasoiselle koulutukselle myös pääkaupunkiseudun ulkopuolella on selvästi tarvetta.

Mediatuottajan maisteriohjelman opiskelijahaun valintatyöryhmään kuuluivat Oulun yliopistosta lehtori Antti Pönni ja projektipäällikkö Sanna Karkulehto sekä alan edustajana tuottaja Outi Rousu. Valintatyöryhmä kutsui hakemusten perusteella haastatteluun yhteensä 32 hakijaa. Haastattelut järjestettiin 4.–10.12.2002. Haastattelussa arvioitiin muun muassa opiskelijoiden motivoituneisuutta ja sitoutuneisuutta opiskeluun sekä soveltuvuutta alalle ja mediatuottajan työhön.

Oulun yliopiston humanistinen tiedekunta vahvisti opiskelijavalinnan 12.12.2002. Opiskelijoiksi valittiin 23 opiskelijaa; varasijoille valittiin 2 opiskelijaa. Määräaikaan eli 31.12.2002 mennessä 23 opiskelijaa ilmoitti ottavansa opiskelupaikan vastaan, ja heille myönnettiin tiedekuntaneuvoston päätöksellä opinto-oikeus Oulun yliopistoon pääaineena kirjallisuus tai kulttuuriantropologia. Kolmen opiskelijan oli määrä suorittaa METKA-opinnot pääaineen sijaan sivuaineena.

Mediatuottajan maisteriohjelmaan valitut henkilöt:

Darja Heikkilä
Janne Kaakinen
Laura Kaipainen
Juha Kiviharju
Tiia Korhonen
Maria Kuisma
Katri Laiho
Anne Laurila
Ilmari Leppihalme
Taru Patanen
Petri Pirnes
Taina Ronkainen
Paula Saastamoinen
Jukka Takalo
Minna Tasanto
Heikki Timonen
Risto Tuominen
Janne Vahtola
Pasi Valtanen
Ann-Mari Virta
Jussi J. Väisänen
Jussi V. Väisänen
Johanna Ylipulli

Ohjelman opiskelijoiksi valikoitui koulutustaustansa, kokemuksensa ja tavoitteidensa suhteen heterogeeninen joukko. He edustivat opintojensa ja työkokemuksensa osalta laajasti lähes kaikkea kulttuuri- ja sisältötuotantoalan kentällä. Toiset olivat erikoistuneet selkeästi elokuva- ja televisioalaan, tapahtuma- ja kulttuurituotantoihin tai digitaalisen median alaan. Toisilla oli monipuolista kokemusta sisällöntuotannosta ja työskentelystä esimerkiksi joukkoviestinnän alueella. Osalla opiskelijoista oli sekä opintoja että kokemuksia käytännön tuotantotyöstä. Osalla oli takanaan enemmän teoreettisia opintoja tai kokemusta sisältö- ja media-alalta, mutta ei työstä tuottajana. Tämä asetti koulutuksen järjestämiselle haasteita: muun muassa opintojen valinnaisuutta ja vaihtoehtoisia kursseja sekä opintojaksoja oli lisättävä suunnitellusta. Merkittäviksi nousivat opiskelijoille suunnattavat täydentävät, niin sanotut silloittavat opinnot, joilla taataan opiskelijoiden tiedon taso pääaineen osalta. Myös henkilökohtaisten opintosuunnitelmien (HOPS) merkitys korostui, kun opiskelijoiden taustat poikkesivat toisistaan.

Opiskelijoiden heterogeenisesta taustasta ja sen asettamista haasteista huolimatta tarkoitus kuitenkin oli, että opiskelijat suorittaisivat opintoja mahdollisimman paljon yhdessä ja muodostaisivat kiinteän ryhmän. Maisteriohjelman opintojen oli tarkoitus poiketa perinteisestä yliopisto-opiskelusta, jossa opiskelija käy oman aikataulunsa mukaisesti valitsemillaan luennoilla, tekee tenttejä, suorittaa kursseja itsenäisesti essein jne. Opetuksen järjestämisessä haluttiin ottaa huomioon, että nykyisessä tuotantokulttuurissa ammattituottajat verkostoituvat ja toteuttavat tuotantoja useamman tuottajan ja tuotantoyhtiön välisenä yhteistyönä. Verkostoitumalla on mahdollista koota tuottajia, jotka kukin tuovat tuotantoon omat vahvuutensa. Tuottaja voi olla vahva esimerkiksi sisällön kehittäjänä, mutta vähemmän erikoistunut teknisen prosessin toteuttamiseen. Eri vahvuuksista koostuu toimiva tuotanto, jolla on menestymisen mahdollisuuksia. Yhteistyö ja verkostoituminen edellyttävät kuitenkin luottamusta ja toisen tuntemista, ja METKA-koulutuksessa haluttiin korostaa tätä puolta. Lähtöajatuksena oli, että verkostoituminen voi alkaa jo opintojen aikana. Opiskelijat jakavat taitojaan ryhmässä ja siten vahvistavat itseään ja koko ryhmää.

3.3 Opetus

Mediatuottajan maisteriohjelman opetus alkoi vuoden 2003 alussa. Ohjelman tuotanto-opintojen ja erikoistumisopintojen kurssit järjestettiin hankkeen aikana viitenä lukukautena (kevät 2003–kevät 2005) LIITTEEN 5. mukaisesti. Liitteestä näkyvät kurssien nimien ja laajuuksien lisäksi niiden ajoitus, suoritustavat, sisällöt ja opettajat. Tiedekunnan pakolliset opinnot sekä osa METKA-opinnoista järjestettiin osana Oulun yliopiston yleistä opintotarjontaa. Muun muassa nämä opinnot aikataulutettiin jokaisen opiskelijan kanssa erikseen henkilökohtaisissa opintosuunnitelmissa (HOPS).

3.3.1 Henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS)

Henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS) on opiskelijan oman opiskelun suunnittelun ja opiskeluun liittyvän ajankäytön hallinnan väline. HOPSin laatiminen on osa koko opiskeluajan kestävästä opiskelu- ja oppimisprosessista, ja sen tulisi tukea opiskelijan kasvua alansa asiantuntijaksi. HOPSin avulla muun muassa suunnitellaan (erikoistuminen) ja aikataulutetaan omia opintoja. HOPS-menettely päätettiin ottaa käyttöön METKA-opinnoissa, koska opiskelijajoukko oli heterogeeninen, koska opiskelijoilla oli mahdollisuus erikoistua opinnoissaan tietylle alalle ja koska suuri osa heistä kävi opintojensa ohessa ansiotyössä ja tarvitsi näin tarkkaa opintojen aikatauluttamista.

Henkilökohtaiset opintosuunnitelmat laadittiin METKA-opintojen alussa keväällä 2003. Opintosuunnitelman teossa käytettiin METKAN omaa, 12-sivuista ohjeistus- ja HOPS-lomaketta. Kaikki METKA-opiskelijat täyttivät HOPS-lomakkeen yhdessä projektipäällikön kanssa. Ensimmäiset HOPS-palaverit pidettiin kuitenkin ohjausryhmän jäsenten kanssa, jotta ohjausryhmän jäsenet ja opiskelijat pääsivät tutustumaan toisiinsa. Ensimmäisiä HOPS-palavereja pitivät Markku Flink, Kimmo Paananen, Outi Rousu ja Antti Pönni. Ensimmäisten HOPS-palaverien ja HOPS-lomakkeiden täyttämisen jälkeen HOPS:ää täydennettiin ja tarkistettiin säännöllisissä HOPS-palavereissa: HOPS-keskustelut käytiin opiskelijoiden kanssa läpi 2 kertaa vuodessa.

3.3.2 Harjoittelu

Mediatuottajan maisteriohjelman opintoihin liittyvä pakollinen harjoittelu (5 ov) suoritettiin pääosin opiskelijoiden henkilökohtaisissa opintosuunnitelmissa laadittujen aikataulujen mukaisesti. Yhtenä METKA-hankkeen tavoitteena oli opiskelijoiden perehdyttäminen työkenttään. Opiskelijoilla itsellään on ollut aktiivinen rooli tavoitteen saavuttamisessa. Osa opiskelijoista on ollut täysipäiväisesti mukana työelämässä koko hankkeen toteutuksen ajan ja monet heistä ovat olleet aktiivisia työelämäyhteyksien luoja. Tämä sopiinkin hankkeen tavoitteisiin erittäin hyvin, sillä opiskelijoiksi on jo valintatilanteessa valikoitunut joukko ihmisiä, joiden ominaisuudet ja kokemus vastaavat sisältö- ja media-alan työntekijöilleen asettamia vaatimuksia.

METKA-opiskelijat toimivat maisteriohjelman opinnoissaan harjoittelussa seuraavissa yrityksissä/organisaatioissa sekä työtehtävissä ja toimenkuvissa.

1. Darja Heikkilä
Fantomatico Oy
Freelance-tuottaja
2. Janne Kaakinen
Oulun XXIII Kansainväliset lastenelokuvien festivaalit
Tuottaja (MediaMatic Workshop)
3. Laura Kaipainen
Yleisradio Oy
Uutistoimittaja

4. Maria Kuisma
YLE Draama
Kuvaussihteeri
5. Katri Laiho
Oulun kaupungin Nuoriso- ja kulttuurikeskus Nuku, Nukun elokuvakoulu
Kulttuurituottaja
6. Anne Laurila
Åke Lindman Film-Production Oy
Kuvaussihteeri
7. Taru Patanen
Avset Oy
Kuvausjärjestäjän assistentti
YLE TV1
Toimittaja-harjoittelija
8. Paula Saastamoinen
Tieto-X Oyj
Mobiilien päätelaitteiden testaus ja testausjärjestelmien suunnittelu
9. Minna Tasantoo
Videcam Oy
Apulaistuottaja
10. Risto Tuominen
Videoassistentti
Solar Films Inc. Oy
11. Janne Vahtola
YLE Radio Keski-Pohjanmaa
Toimittaja
12. Pasi Valtanen
Sanomalehti Kaleva
Toimittaja
13. Ann-Mari Virta
Turun musiikkijuhlasäätiö
Tuottaja
Down By The Laituri -kaupunkifestivaali
Aluepäällikkö
14. Jussi V.A. Väisänen
Oulun yliopiston tietojenkäsittelytieteiden laitoksen DiVision-tuotantoyksikön
WWW-tiimi
Web-tietojärjestelmien suunnittelu ja toteutus
15. Johanna Ylipulli
Periferia Productions Oy
Elokuvaohjaajan ja apulaisohjaajan assistentti
Oulun yliopiston viestintäpalvelut
Toimittaminen ja ulkoinen viestintä
16. Juha Kiviharju
Oulun kulttuurin ja tekniikan oppilaitos (OKTOL)
Videotyön lehtori (vs.)
Oulun yliopiston opetuksen kehittämissyksikkö
Tuotantoassistentti
17. Tiia Korhonen

Yleisradio Oy
Uutistoimittaja

18. Taina Ronkainen
Oulun musiikkivideofestivaalit ry.
Festivaalituottaja
19. Ilmari Leppihalme
Kaltio ry
Projektisuunnittelija
Mainostoimisto Ilmiantajat Oy
Copy Writer
20. Heikki Timonen
OAMK Viestinnän osasto
Tuotannon lehtori

3.3.3 Kansainvälinen opiskelijavaihto

Suomalaista näkyvyyttä Australiassa. Kuva Juha Kiviharju.

METKAN projektipäällikkö toimi Oulun yliopiston Kansainvälisten asioiden yksikön nimittämänä mediatuottajan maisteriohjelman kansainvälisten asioiden koordinaattorina taideaineiden ja antropologian laitoksessa. METKA-hankkeen aikana taideaineiden ja antropologian laitokselle laadittiin kaksi uutta kansainvälistä opiskelija- ja opettajavaihto-ohjelmaa kahteen eurooppalaiseen yliopistoon: 1) University of Maltalle ja 2) University of Århusiin Tanskaan.

Oulun yliopiston järjestämään kansainväliseen opiskelijavaihtoon maisteriohjelmalaisista lähti yhteensä neljä opiskelijaa. Maria Kuisma, Minna Tasanto ja Risto Tuominen opiskelivat syyslukukauden 2004 University of Maltassa. Juha Kiviharju opiskeli kevätlukukauden 2005 Royal Melbourne Institute of Technologyssä, Australiassa.

Lisäksi Janne Kaakinen osallistui eurooppalaisen, Media Plus -rahoitteisen SAGAS-verkoston viikon mittaiseen workshopiin Stuttgartissa keväällä 2005. Anne Laurila osallistui vuonna 2004 vuoden mittaiseen, Media Plus -rahoitteiseen EAVE-

koulutukseen, johon kuului kolme viikon mittaista workshopia (Ateena, Oulu, Budapest). Risto Tuominen suoritti Espanjan jatkokielikurssin University of Cantabriassa Espanjassa kesällä 2005.

Kuva Juha Kiviharju.

3.3.4 Opiskelijapalaute

Opiskelijapalautetta kerättiin järjestetyistä kursseista ja maisteriohjelman kulusta lukukausien loppuksi yhteisissä palautetilaisuuksissa. Opiskelijat antoivat palautetta ja ehdotuksia tulevasta opetuksesta sekä suullisesti että kirjallisesti. Lisäksi palautetta kerättiin tarpeen mukaan esimerkiksi hankkeen ja opetuksen erityistavoitteisiin liittyen sähköisesti. Esimerkiksi kesällä 2004 järjestetystä EAVE-kurssista tehtiin erillinen palautekysely.

Vuoden 2003 lopussa hankkeen ohjausryhmän jäsenet ja opiskelijat tekivät laajan, opetusministeriön laatiman itsearviointin, josta projektipäällikkö kokosi itsearviointiraportin (LIITE 6.). Hankkeen päätteeksi ohjausryhmän jäsenten ja sidosryhmien lisäksi opiskelijoilta kerättiin loppuevaluaatiot, joissa arvioitiin hankkeen pitkäaikaisia vaikutuksia hankesuunnittelun alussa asetettujen tavoitteiden näkökulmasta (LIITTEET 7., 8., 9.).

3.4 Lopputyöt ja tutkinnot

Mediatuottajan maisteriohjelman lopputyöt jakaantuvat 10 opintoviikon laajuisiin pro gradu -tutkielmiin ja lopputöihin. Pro gradu -työn tekevät ne METKA-opiskelijat, jotka suorittavat maisterintutkinnon Oulun yliopistoon. METKA-opinnot sivuaineena suorittavat opiskelijat tekevät lopputyön.

Mediatuottajan maisteriohjelman graduseminaareihin osallistuivat sekä pro gradu - töitä että lopputöitä tekevät METKA-opiskelijat. Seminaarit järjestettiin hankkeen aikana kahtena lukukautena kahdessa eri muodossa (1. Tutkielmaseminaari ja 2. Verkko graduseminaari Optima-ympäristössä METKA-etäopiskelijoille). Lisäksi osa opiskelijoista osallistui Oulun yliopiston kirjallisuus- ja kulttuuriantropologia- oppiaineiden graduseminaareihin. Graduseminaareihin osallistui yhteensä 18 METKA-opiskelijaa. Kaksi opiskelijaa oli suorittanut graduseminarin jo ennen mediatuottajan maisteriohjelmassa järjestettyjä graduseminaareja (molemmat olivat jo suorittaneet FM-tutkinnon), eikä heiltä edellytetty osallistumista uudelleen.

METKA-opiskelijat kävivät henkilökohtaisissa graduohjauspalavereissa gradujen ohjaajien ja professorien kanssa. Vuoden 2004 loppuun mennessä yhteensä 18 opiskelijaa oli sopinut ohjaajiensa ja professorien kanssa gradujensa tai lopputöidensä aiheista. Vuoden 2005 alussa tutkielmien aiheista sovittiin vielä kahden METKA-opiskelijan kanssa. Lopputöiden ja gradujen tekijöitä, jotka eivät ole saaneet vielä töitään valmiiksi, ohjataan oppiaineiden henkilökuntavoimin myös hankkeen päättymisen jälkeen. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että oppiaineissa tehdään tarvittavat työaikajärjestelyt ohjaamiseen käytettävää aikaa varten. Taideaineiden ja antropologian laitos vastaavat lopputöiden tarkastuksesta ja hyväksymisestä.

Mediatuottajan maisteriohjelmassa jokaiselle graduaan ja lopputyötään tekeväälle opiskelijalle on nimetty vähintään yksi vastuullinen henkilökohtainen ohjaaja. Ohjaajina tai gradujen tarkastajina ovat toimineet Sanna Karkulehdon ja Antti Pönnin lisäksi kirjallisuuden professori Liisi Huhtala Oulun yliopistosta, kulttuuriantropologian professori Jukka Pennanen Oulun yliopistosta, Suomen Akatemian tutkijatohtori Taina Kinnunen (kulttuuriantropologia), yliopettaja, FT Kimmo Laine STADIAsta, YTL Lemmikki Louhimies, mediatieteen professori Mauri Ylä-Kotola Lapin yliopistosta, FT (tietojenkäsittelytieteet) Tony Manninen Oulun yliopistosta, DI Satu Väinämö Nokia Oyj:stä sekä kulttuuriantropologian dosentti Juha Hiltunen Turun ja Oulun yliopistosta.

METKA-hankkeelle asetettu maisterintutkintotavoite oli 20 tutkintoa. Mediatuottajan maisteriohjelman opiskelijoista yhteensä kuusi on saanut opintonsa ja lopputyönsä valmiiksi ja suorittanut maisterintutkinnon kesään 2005 mennessä. Vuoden 2005 loppuun mennessä opiskelijoita valmistuu lisää. Yhteensä 7–10 opiskelijaa on asettanut tavoitteekseen valmistua syyslukukaudella 2005. Seuraavien 1–2 vuoden aikana valmistuvat loput. Kolme opiskelijaa ei tule valmistumaan lainkaan, koska he eivät kyenneet jatkamaan ohjelmassa opiskelua loppuun kokopäiväisen työllistymisensä tai toisella paikkakunnalla asumisen (HKI) vuoksi. Heilläkin säilyy opinto-oikeus Oulun yliopistoon.

Koska valtaosa METKA-opiskelijoista on ollut koko opiskelunsa ajan kiinni työelämässä, heidän valmistumisensa on viivästynyt. He eivät ole saaneet lopputöitään valmiiksi eivätkä valmistuneet hankkeen loppuun mennessä. Myös kolmelle neljästä kansainvälisessä opiskelijavaihdossa olleista opiskelijoista opintotahti muodostui ongelmaksi. Kaikkineenkin, kokopäiväisellekin opiskelijalle, Metka-ohjelmassa vaadittavien, noin 80 opintoviikon suorittaminen ja pro gradun teko viidessä lukukaudessa on vaativa työ. Osapäiväopiskelijalle sen on – vaihtoehtoisista ja etäsuoritusmahdollisuuksistakin huolimatta – usein täysin mahdotonta. Mediatuottajan maisteriohjelman opiskelijoista yli puolet on työskennellyt kokopäiväisesti hankkeen ajan. Loput ovat työskennelleet sisältö- ja media-alalle tyypilliseen tapaan hieman epäsäännöllisemmin erilaisissa alan projekteissa tai määräaikaissa toimissa.

METKA-opiskelijat tulevat siis valmistumaan maisteriohjelmasta, mutta viiveellä. Valmistumisen viivästyminen on muuntokoulutuksena suoritettavissa erillisissä maisteriohjelmissa tavallista. Sama ongelma on havaittu nimenomaan sisältö- ja media-alan maisteriohjelmissa, muun muassa Lapin yliopiston ja Taideteollisen korkeakoulun Medialabin järjestämässä maisteriohjelmissa (ks. esim. Mäenpää, Marjo & Toikka, Tarja 2004: *Managing Innovations & Design in Digital Media*. http://mlab.uiah.fi/mediamanagement/CREAD_fin.pdf). Kokemus on kuitenkin osoittanut, että lopputöitä ja tutkintoja suoritetaan tasaisesti vähitellen vielä vuosia projektien päättymisen jälkeen.

METKA-opiskelijat laativat tiivistelmät lopputöistään ja pro graduistaan keväällä 2005. Tiivistelmät tehtiin METKAN päätösseminaarin yleisöä varten. Osa tiivistelmistä on tehty jo valmiiden tai pitkälle edenneiden pro gradu -töiden tai lopputöiden pohjalta. Osa on laadittu tutkimussuunnitelmien pohjalta. Tiivistelmät kuitenkin osoittavat, että keskeneräistenkin gradujen ja lopputöiden teko on käynnissä.

Valmistuneiden METKA-gradujen ja lopputöiden tiivistelmät sekä valmiit gradut ja lopputyöt löytyvät sähköisenä pdf-tiedostona METKAN jatkohankkeen CreaMin

Internet-sivuilta osoitteesta <http://www.cream oulu.fi/tutkimus/artikkelit.html>. Gradu- ja loppuyötiivistelmät ovat myös loppuraportin liitteenä (LIITE 10).

4 TIEDOTUS JA MARKKINOINTI

Ensimmäisessä METKA-esitteen kansiluonnoksessa METKA-slogan oli vielä "Suuri suunnitelma". Slogan muutettiin lopullisessa versiossa muotoon "Tulevaisuuden tuottajat".

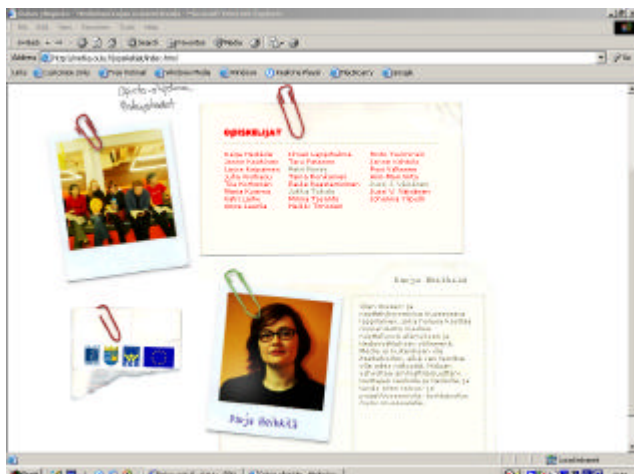
METKA-hankkeessa ulkoisella ja sisäisellä tiedottamisella on ollut suuri rooli. Hankkeen alussa laadittiin oma tiedotussuunnitelma yhdessä Oulun yliopiston viestintäpalvelujen kanssa. Tiedotussuunnitelman toteuttamista jatkettiin yhteistyössä viestintäpalvelujen kanssa koko hankkeen ajan. Projektille laaditussa tiedotussuunnitelmassa huomioitiin muun muassa alan yritykset, tiedotusvälineet, alueiden asukkaat, sisältötuottajat, alueen organisaatiot (av-ala), yliopistot ja muut oppilaitokset sekä muut sidosryhmät.

Yhdeksi merkittäväksi METKA-hankkeen tiedotuskanavaksi määriteltiin tiedotussuunnitelmassa [www](http://www.syy oulu.fi/taida/et/metka/). Hankkeen ensimmäiset [www-sivut](http://www.syy oulu.fi/taida/et/metka/) julkistettiin opiskelijahaun julkistamisen yhteydessä 1.11.2002. METKAN [www-sivuja](http://www.syy oulu.fi/taida/et/metka/) päätettiin päivittää, muokata ja rakentaa lisää säännöllisesti. Esimerkiksi vuonna 2003 järjestetyn KUTU-seminaarin yhteyteen laadittiin METKA-sivujen rinnalle seminaarin omat [www-sivut](http://www.syy oulu.fi/taida/kutu10/) (<http://www.syy oulu.fi/taida/kutu10/>). Sekä METKA- että KUTU-sivujen päivityksistä vastasivat elokuvatutkimuksen lehtori, projektkoordinaattori ja projektipäällikkö.

METKA-hankkeen ensimmäiset [www-sivut](http://www.syy oulu.fi/taida/et/metka/) julkistettiin opiskelijahaun yhteydessä. Vuonna 2003 KUTU-seminaarin yhteyteen laadittiin seminaarin oman [www-sivut](http://www.syy oulu.fi/taida/kutu10/).

Vuonna 2004 METKA-sivujen osoite muutettiin yksinkertaisempaan muotoon <http://metka.oulu.fi>. Samalla sivujen sisältöä muokattiin. Kuvapankkikuvat vaihdettiin omiin METKA-kuviin. "Opiskelijahaku"-osio poistettiin. Osio korvattiin ja sitä laajennettiin METKA-opiskelijoiden kuvilla ja heidän laatimillaan esittelyteksteillä.

Vuonna 2004 METKAN www-sivuja laajennettiin opiskelijakuvilla ja -esittelyillä.

4.1 Sisäinen tiedottaminen

METKA-projektin sisäisenä tiedotuskanavana ja oppimis- sekä etätyöskentely-ympäristönä käytettiin Internet-pohjaista oppimis- ja projektiympäristö OPTIMAA (<https://optima.discendum.com>). Optimiaan koottiin kaikki METKA-opiskeluun ja opintojaksoihin liittyvä tieto: opintosuunnitelma, lukukausitiedotteet ja -ohjelmat, tenttitulokset ja kurssikuvaukset, media-aiheisia linkkejä jne. Lisäksi Optiman kautta opiskelijat pääsivät katsomaan METKA-luennoista tallennettua digitaalista oppimateriaalia, jota he pystyivät käyttämään hyväksi etäopiskelussa. Optimassa järjestettiin myös METKAN verkkograduseminaari etäopiskelijoita ja kansainvälisessä opiskelijavaihdossa olevia opiskelijoita varten. Optiman sisältöjen laatijana ja administratorina toimi projektipäällikkö. Päivityksiä tekivät myös projektisihteerit.

Hankkeen henkilöstön, sidosryhmien ja ohjelman opiskelijoiden välistä viestintää hoidettiin yhteisen sähköpostilistan (metka@lists.oulu.fi) avulla. Postituslistan administratorina toimi projektipäällikkö. Opiskelijatiedottamisessa käytettiin säännöllisesti myös mobiiliviestintää (SoneraPlaza Viestikeskus, <http://soneraplaza.fi>), jota hoiti projektipäällikkö.

Oulun yliopiston sisällä METKAN tiedotuskanavana on toiminut viestintäpalvelujen Suuri jakelu -palvelu, jonka kautta on säännöllisesti tiedotettu METKA-utisista ja -tapahtumista. Viestintäpalveluille toimitetut Suuren jakelun tiedotteet kootaan ja lähetetään sähköisesti koko yliopiston henkilökunnalle päivittäin.

4.2 Ulkoinen tiedotus ja markkinointi

METKA-hanke sai virallisen lähtölaukauksen 11.8.2002, kun projektipäällikön haku julkistettiin *Sanomalehti Kalevassa* ja *Helsingin Sanomissa*. Mediatuottajan maisteriohjelman opiskelijahakuilmoitukset julkistettiin 1.11.2002 hankkeen www-sivuilla, 2.11.2002 *Sanomalehti Kalevassa* ja *Helsingin Sanomissa* ja 6.11.2002 *Oulun ylioppilaslehdessä*. Hakua markkinoitiin myös lukuisilla alan opiskelijoiden ja toimijoiden sähköpostilistoilla.

METKA-projektille laadittiin hanke- ja tiedotussuunnitelman mukaisesti painettuja esitteitä (2 erilaista julistetta, käyntikortit, esitteet ja postikortit) ja esittelykalvot.

Kaikessa materiaalissa käytettiin vaadittuja rahoittajalogoja. METKA-opiskelijat osallistuivat METKA-esitteen ja julisteen suunnitteluun.

Ensimmäisiä luonnoksia METKA-esitteen sisäsivuista muutettiin vielä useaan kertaan, ennen kuin ne löysivät lopullisen muotonsa. METKA-opiskelijat osallistuivat esitteen ja julisteen suunnitteluun.

METKA-hanketta esiteltiin ja markkinoitiin yleisöille ja sidosryhmille useissa paikallisissa, valtakunnallisissa ja kansainvälisissä tilaisuuksissa ja tapahtumissa, esimerkiksi MindTrek Mediaviikot Tampereella, Pohjois-Pohjanmaan TE-keskuksen Sisältötuotannon ennakointiseminaari, Pohjois-Pohjanmaan kulttuurirahaston Kulttuuritaitajat-seminaari, valtakunnalliset sisältöliiketoiminnan kehittäjien RYSÄ-tapahtumat, Media Forumin Mediapäivät, Alueellisen rahoituksen kansainvälinen seminaari Oulussa, EAVE Workshopit, Mediamatic Workshop Oulussa, Kansainvälinen UArctic!-seminaari Oulun yliopistossa jne.

Mediaa varten laadittiin ja toimitettiin mediatiedotteet projektin tärkeimmistä vaiheista (mm. opiskelijahaku ja -valinta, opetuksen aloitus, tapahtumat, hankkeen päätös jne.). Projekti järjesti myös tiedotustilaisuuksia ja tapahtumia, jotka oli tarkoitettu medialle, toimialalle ja sidosryhmille. Projektin kaikissa tiedotteissa ja tuotteissa käytettiin vaadittuja rahoittajalogoja. Virallisten tiedotteiden lähettämisen ja tiedotustilaisuuksien järjestämisen lisäksi henkilökohtaisia yhteyksiä mediaan luotiin ja pidettiin yllä säännöllisesti. Median edustajien kanssa rakennetut suhteet ja henkilökohtaiset yhteydenotot toimittajiin osoittautuivatkin medianäkyvyyden kannalta merkittäviksi: METKA-hanke on näkynyt mediassa hyvin. METKAN henkilöistä, toiminnasta ja tapahtumista on ollut useita uutisia ja artikkeleita muun muassa seuraavissa lehdissä: *Helsingin Sanomat*, *Sanomalehti Kaleva*, *Kainuun Sanomat*, *Lapin Kansa*, *Suomenmaa*, *Oulu-lehti*, *Keskiviikko*, *AVEK-lehti*, *SES-info*, *Tietopisto*, *Oulun ylioppilaslehti* ja *Aktuumi*. (Lehtiuutiset ja -artikkelit on luetteloitu LIITTEESSÄ 11.)

METKA-hankkeen toiminnasta ja tapahtumista uutisoitiin myös radiossa ja televisiossa (mm. Radio Pooki 11/2002, Oulu Radio 12/2002, 10/2003, 10/2003, 6/2004, 11/2004, 11/2004, 11/2004, 1/2005, 6/2005; Pohjois-Suomen uutiset 1/2003, 4/2004; Nelonen 11/2004).

Lisäksi METKA-hanke on ollut erittäin hyvin esillä Internetissä. Internetin Google-hakukoneella (www.google.com) "Metka Oulu" -hakusanaparilla löytyy yhteensä 337 relevanttia mainintaa (9.8.2005). "Mediatuottajan maisteriohjelma" -sanapari esiintyy Google-haun mukaan yhteensä 79 kertaa (9.8.2005). Useita METKAA tai sen toimintaa käsitteleviä tiedotteita, uutisia ja artikkeleita on Internetissä julkaistu muun muassa

seuraavilla sivustoilla: Finnishdigibusiness.fi, Contentbusiness.fi, MediaForum Oulu, Oulu 2006 Kasvusopimus; Pixoff.net, Kaleva.plus, Kaleva High Tech Forum, Ses.fi, Mediadesk Finland, POEM, Viestintätieteiden yliopistoverkosto, Digitoday, Talentum.com > Tietoviikko, Sonera Plaza, Elokuvamaailma.net, Oulun yliopiston uutisia.

METKA on myös ollut mukana alueellisissa, valtakunnallisissa ja kansainvälisissä alaa ja alan koulutusta koskevilla raporteilla ja selvityksillä. Raportit ja selvitykset on luetteloitu LIITTEESSÄ 11. Lisäksi METKA-hankkeen VALTAMEDIA/VASTAMEDIA-julkaisusta on pyydetty eri lehtiin yhteensä 10 arvostelukappaletta (*Lähikuva, Kulttuurintutkimus, Tieteessä tapahtuu, Naistutkimus, Voima, Mediumi, Kiiltomato, Agricola, SQS, Sanomalehti Kaleva*). Kirja-arvostelut tulevat lehtiin aina viiveellä, joten tähän mennessä arvosteluja on ehditty julkaista vasta kaksi (*Sanomalehti Kaleva, Agricola*).

5. TAPAHTUMAT

METKAlaiset ovat paitsi osallistuneet hankkeen aikana erilaisiin seminaareihin ja tapahtumiin, myös itse järjestäneet useita alan tapahtumia. METKA:n tavoitteina oli muun muassa 1) sisältö- ja media-alan osaamisen lisääminen alueella, 2) tieteenalojen ja korkeakoulujen välinen yhteistyö, 3) Oulun yliopiston media- ja viestintäosaamisen kehittäminen, 4) uusien opetusmuotojen kehitys ja 6) kansainvälistyminen. Tapahtumajärjestely on vastannut kaikkiin näihin hankkeen tavoitteisiin. Tapahtumat ja seminaarit linkitettiin tiiviiksi osaksi METKA-opintoja.

VALTAMEDIA/VASTAMEDIA. KUTU10 -SEMINAARI OULUN YLIOPISTOSSA 16.–17.10.2003

Oulun yliopiston taideaineiden ja antropologian laitoksen järjestämä vertailevan taiteen ja kulttuurintutkimuksen seminaari vietti vuonna 2003 kymmenvuotisjuhlaansa. Seminaarin toteuttajana toimi METKA yhteistyössä taideaineiden ja antropologian laitoksen, opiskelijajärjestö Kultu ry:n ja Oulun yliopiston Humanistisen killan kanssa. Yhteistyössä olivat mukana myös Pohjoinen elokuva- ja mediakeskus POEM, Ouluseutu yrityspalvelut (Ouluseutu mediaan -hanke), Oulun Elokuvakeskus, Oulun Puhelin, Filmitoimisto Oy, Oulun musiikkivideofestivaalit

ry., Tiedeviestinnän maisteriohjelma TIEMA ja Kulttuurilehti *Kaltio*. Edustettuina olivat myös useiden yliopistojen (OY, TaY, HY, TY) eri oppiaineet.

Monitieteisen, taiteiden välisen ja uusia näkökulmia etsivän seminaarin aiheena oli muuttuva mediakulttuuri. Nimellä VALTAMEDIA/VASTAMEDIA haluttiin haastaa pohtimaan median ja sen vastamedioitumisen muotojen suhdetta ja niiden välistä vuorovaikutusta.

Seminaari oli kaksipäiväinen. Se rakentui seminaarin aloittavista pääalustuksista ja niiden teemoja syventävästä työskentelystä työryhmissä ja työpajoissa.

Seminaarin avasi Oulun yliopiston rehtori Lauri Lajunen.

Seminaarin avauspäivän pääalustajia olivat

- toimittaja Umayya Abu-Hanna: *Kenen joukoissa seisot? Kenen lippua kannat? Median seksikkäät positiot.*
- tuottaja Olli Haikka (Filmiteollisuus): *Hymypoika-elokuva: kuinka marginaalia myydään mainstream-yleisölle?*
- toimitusjohtaja, päätoimittaja Mikael Pentikäinen (STT): *STT - valtamedian ääni?*
- FT, dos. Leena-Maija Rossi (HY, Kristiina-instituutti): *Mainonnastako vastamediaksi? Katsojat vastustavien merkitysten tuottajina.*

Filmiteollisuuden Olli Haikka luennoimassa KUTU-seminaarilaisille.

Kutu-seminaarissa järjestettiin myös elokuvanäytöksiä yhteistyössä Oulun Elokuvakeskuksen kanssa:

- J-P Siili: *HYMYPOIKA* (Suomi 2003). Elokuvan virallista ensi-iltaa edeltävä ilmainen ennakonäytös (yhteistyössä Filmiteollisuuden kanssa).
- André Heller & Othmar Schmiderer: *KUOLLUT KULMA - HITLERIN SIHTEERI* (Itävalta 2002).

- Mika Ronkainen: HUUTAajat - SCREAMING MEN (Suomi 2003).

Pohjoissuomalaisille lyhytelokuvien tekijöille tarjoutui mahdollisuus saada elokuvansa yleisön nähtäväksi KUTU 10 -seminaarin yhteydessä järjestettävässä *KUTU-lyhytelokuvakatselmuksessa*.

Katselmukseen osallistuneissa lyhytelokuvissa näkyi niin alan opiskelijoiden kuin ammattilaistenkin kädenjälki. Katselmukseen osallistui opiskelijoiden elokuvia useista Pohjois-Suomen oppilaitoksista ja korkeakouluista. Useita lyhytelokuvia on kehitelty Pohjoisen elokuva- ja mediakeskus POEM:n avustuksella.

Tuomaristo valitsi katselmukseen osallistuneista 33 lyhytelokuvasta parhaimman ja myönsi kunniamainintoja. Lyhytelokuvia tuomaroivat tuottaja Kimmo Paananen Klaffi-tuotannoista, elokuvatutkimuksen lehtori Antti Pönni Oulun yliopistosta sekä mediatuottajan maisteriohjelman opiskelija ja av-alan yrittäjä Anne Laurila.

KUTU10 -seminaarin pääalustuksiin, elokuvanäytöksiin sekä työryhmä- ja työpajatyöskentelyyn osallistui huippumäärä yleisöä: läsnäololistoihin kertyi yhteensä lähes 800 nimeä. Tapahtumasta uutisoivat *Sanomalehti Kaleva*, *Oulu-lehti*, *Suomenmaa*, *Tietopisto*, *Keskiviikko* ja YLE Oulu Radio.

EDUARDO DOMINIGUES DE JESUSIN JA KAJ STENVALLIN VIERAILU OULUSSA 24.10.2003

METKA järjesti perjantaina 24.10.2003 tapahtuman, jossa taiteilijat Kaj Stenvall ja Eduardo Domingues de Jesus vierailivat Oulun yliopistossa. Stenvall ja Domingues de Jesus esiintyvät Oulun yliopiston Saalastinsalissa pidetyssä paneelikeskustelussa, jonka puheenjohtajana toimi Pohjoisen elokuva- ja mediakeskus POEM:n toiminnanjohtaja Markku Flink. Paneelissa keskusteltiin muun muassa taiteen tuotteistuksesta ja kansainvälistymisestä sekä taide- ja sisältötuotantoalan yhteistyö- ja kansainvälistymisprojekteista.

Kaj Stenvall ja Eduardo Domingues de Jesus ja muotoilija Stefan Lindfors kutsuttiin Ouluun mediatuottajan maisteriohjelma METKA:n sekä Pohjoinen elokuva- ja mediakeskus POEM:n yhteistyönä. Lindfors joutui kuitenkin peruuttamaan tulonsa seminaariaamuna. Lindforsia paikkaamaan tuli Oulun yliopiston englannin laitoksen tuore professori Anthony Johnson. Paneelikeskustelun toteuttamisesta vastasi METKA, ja se järjestettiin Oulun yliopiston KV-yksikön järjestämän kansainvälistymisseminaarin yhteydessä.

Tapahtumaan osallistui noin 80 henkilöä, ja siitä uutisoitiin *Oulu-lehdessä*, *Suomenmaa-lehdessä* ja *Sanomalehti Kalevassa* sekä YLE:n Oulu Radiossa.

ELOKUVA- JA MEDIA-ALAN KANSAINVÄLINEN RAHOITUS- JA TUOTEKEHITYSSEMINAARI OULUN YLIOPISTOSSA 16.4.2004

Oulun yliopiston mediatuottajan maisteriohjelma METKA sekä Pohjoinen elokuva- ja mediakeskus POEM järjestivät 16.4.2004 kansainvälisen elokuva- ja media-alan rahoitus- ja tuotekehitysseminaarin Oulun yliopistossa. Seminaarin painopisteinä olivat elokuva- ja media-alan alueellinen rahoitus ja tuotekehitys Euroopassa. Seminaarissa puhuttiin laajasti alan alueellisista ja kansainvälisistä rahoituskanavista sekä yhteistyöstä.

Alustusten keskiössä olivat muun muassa seuraavat aiheet: 1) alueellinen verkostoituminen elokuva- ja mediabisneksessä Euroopassa, 2) yhteistuotantojen ja -markkinoinnin mahdollisuudet Euroopassa, 3) EAVE-koulutusohjelma (www.eave.org) sparraa tuottajien liiketoimintatietoja Euroopan ja Amerikan markkinoille, 4) POEM muuttuu säätiöksi ja suuntaa katseensa eurooppalaiseen elokuva- ja televisioalan tuotekehitys- ja tuottajayhteistyöhön.

Seminaarissa esiintyvät asiantuntijat edustivat elokuva- ja media-alan kansainvälistä huippua. EAVEn toimitusjohtaja Catherine Buresi Euroopan laajuudesta EAVE-tuottajakoulutusorganisaatiosta puhui muun muassa mannereurooppalaisesta media-alan rahoituksesta, yhteistuotannoista sekä alan toimijoiden eurooppalaisesta verkostoitumisesta. Professori ja opintojohtaja Alan Fountain (University of Middlesex, EAVE) puhui televisioyhtiöiden ja independent-yhtiöiden välisestä yhteistyöstä sekä tuotekehityksestä Iso-Britanniassa. POEM:n toiminnanjohtaja Markku Flink esitteli POEM:n uusia toimintaperiaatteita sekä alueellista ja kansainvälistä yhteistyötä Perämeren kaaren alueella ja muualla Euroopassa.

Seminaarin tavoitteena oli vastata kasvavaan tarpeeseen kehittää kansainvälistä yhteistyötä ja verkostoitumista sisältötuotantoalalla erityisesti tuotekehityksen ja rahoituksen osalta. Samalla seminaari toimi avauksena Oulussa kesäkuussa 2004 järjestetyille EAVE-workshopille. Seminaarissa oli 40 osallistujaa ja siitä uutisoitiin *Tietopistossa*, Pohjois-Suomen uutisissa, Kaleva Plussassa ja Oulun yliopiston uutisissa Internetissä.

EAVE-WORKSHOP JÄRJESTETTIIN OULUSSA KESÄLLÄ 2004

Oulun yliopiston EU-koordinaattori Hanna Honkamäkilä (kesk.) toivotti eurooppalaiset EAVE-seminaarilaiset tervetulleiksi Ouluun. Kuvassa myös EAVEn toimitusjohtaja Catherine Buresi Script Doctor Martin Daniel.

Eurooppalaisten tuottajien ja audiovisuaalisen kulttuurin toimijoiden MEDIA PLUS -rahoitteinen koulutusorganisaatio EAVE (www.eave.org) järjesti alan ammattilaisten kansainvälisen koulutus- ja verkostoitumisworkshopin Oulussa kesällä 2004. Oulussa järjestettävä workshop oli vuoden 2004 EAVE-ohjelmassa toinen. Vuoden 2004 ensimmäinen workshop järjestettiin Kreikassa Ateenassa ja kolmas Unkarissa Budapestissa. Pääkoordinaattorina ja järjestelyvastuussa Oulussa toimi METKA. METKAN lisäksi paikallisina partnereina olivat Pohjoinen elokuva- ja mediakeskus POEM sekä Oulun ammattikorkeakoulu.

EAVE on rakentanut vuosittain järjestettävällä projektien tuotekehitys- ja koulutusohjelmallaan ainutlaatuista, yhteensä jo yli 700 eurooppalaisen tuottajan ja audiovisuaalisen kulttuurin toimijan jatkuvasti kasvavaa verkostoa vuodesta 1988. Edellisen kerran EAVE-workshopin paikallisena partnerina Suomessa on toiminut Kauppa- ja teollisuusministeriön Sisältötuotanto-projekti vuonna 1999.

Vuoden 2004 EAVE Workshop 2 järjestettiin Oulussa 15. - 23.6.2004. Workshop 2:ssa keskityttiin elokuva- ja media-alan kansainväliseen rahoitukseen ja markkinointiin. Workshop oli osa mediatuottajan maisteriohjelmaa METKAN tuotanto-opintoja, ja METKA-opiskelijat osallistuivat EAVE-workshopin ohjelmaan. Lisäksi heille järjestettiin oma erillinen mini-EAVE, jonka opettajina olivat pitching-asiantuntija Sibylle Kurtz ja markkinoinnin asiantuntija Fiona Mitchell. EAVE-ohjelmasta rakentui 2 opintoviikon laajuinen kokonaisuus METKAN *Tuotannon talous* -opintopakettiin. Workshopissa järjestettiin myös runsaasti paikallisille alan ammattilaisille avoimia ja maksuttomia elokuvanäytöksiä sekä luentoja muun muassa rahoituksesta, markkinoinnista, jakelusta ja tuotekehityksestä. Kullekin luennolle osallistui lähes sata kuulijaa. (Ks. LIITTEENÄ 12 oleva EAVE Workshop 2 -ohjelma)

EAVEn koulutustapahtuman yhteistyössä olivat mukana mm. *Sanomalehti Kaleva* / Kaleva Kustannus Oy, Oulun kaupunki, Nokia Oyj, Technopolis Oyj, Ouluseutu yrityspalvelukeskus (Ouluseutu mediaan -hanke), Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus AVEK, Helsingin kauppakorkeakoulu (tuottajatäydennyskoulutus), televisiokanava Nelonen, Tiedekeskus Tietomaa, Media Forum ja Oulun taidemuseo.

EAVEsta uutisoitiin viikon aikana monta kertaa. Uutisia ja haastatteluja oli *Sanomalehti Kalevassa*, *Lapin Kansassa*, *AVEK-lehdessä*, Oulu Radiossa ja YLE valtakunnallisessa radiossa. EAVE-viikosta laadittiin myös kooste, joka on tämän raportin liitteenä (LIITE 13).

Alan ammattilaisille tarjottiin mahdollisuus osallistua EAVEn yleisöluennoille ja elokuvanäytöksiin.

MEDIAMATIC OULUN YLIOPISTOSSA 12.-17.11.2004

METKA oli yhteistyökumppanina Oulun elokuvakeskuksen, Nukun Elokvakoulun, Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus AVEK:n ja Pohjoisen elokuva- ja mediakeskus POEM:n ohella Oulun kansainvälinen lastenelokuvien festivaalin Mediamatic-säätiön kanssa järjestämässä kansainvälisessä *Interaktiivisten lastenelokuvien työpajassa* 12.-17.11.2004. Työpajan tuottajana työskenteli METKA-opiskelija, ja se järjestettiin Oulun yliopiston tiloissa.

Viisipäiväisen työpajan aikana kymmenen media-alan ammattilaista paneutui interaktiivisen kerronnan vaatimiin erityispiirteisiin ja sen tarjoamiin mahdollisuuksiin elokuvantekijän näkökulmasta. Työpajaan, johon oli erillinen haku, osallistui 3 METKA-opiskelijaa.

Työpajan ohjelma koostui luento-osuuksista sekä käytännön työskentelystä, jonka aikana jokainen osallistuja loi interaktiivisen elokuvan. *Helsingin Sanomat*, *Sanomalehti Kaleva*, *Kainuun Sanomat*, Oulu Radio, YLE valtakunnallinen radio ja televisiokanava Nelonen uutisoivat tapahtumasta.

RYSÄ OULUSSA 20.-21.1.2005

Suomessa on käynnissä ja käynnistymässä lukuisia määriä hankkeita ja ohjelmia alueellisen ja paikallisen sisältöliiketoiminnan kehittämiseksi. Tiedon vaihto hankkeiden ja ohjelmien välillä on erittäin tärkeää. Kauppa- ja teollisuusministeriön ja Uudenmaan TE-keskuksen sisältöliiketoimintaa edistävä SILE-projekti on järjestänyt reilun vuoden sisällä neljä valtakunnallista alan kehittäjien tapaamista. Osanotto RYSÄ-tapaamisiin on ollut runsasta ja keskustelu vilkasta. Tarve vastaavalle koordinaatiolle on jatkuva ja lisääntyy entisestään, jotta alueilla olevat projektirahat käytettäisiin mahdollisimman tehokkaasti eivätkä hukkuisi päällekkäisyyksiin. RYSÄ-tapaamisia jatketaan SILE-projektin koordinoimana puolivuositain, ja alueelliset toimijat sidotaan Finnishdigibusiness.fi-verkkopalvelun kautta valtakunnallisesti toisiinsa.

METKA oli RYSÄ-tapaamisen alueellinen järjestäjä Oulussa 20.-21.1.2005. Tilaisuuden valtakunnallinen toteuttaja oli SILE-projekti. Tilaisuuteen osallistui noin 100 paikallista ja valtakunnallista kuulijaa. Näkyvyyttä tilaisuus sai muun muassa *Sanomalehti Kalevassa*, Yleisradiossa sekä useilla sisältö- ja media-alan www-sivustoilla.

Ohjelmassa esiintyivät muun muassa *Sanomalehti Kalevan* päätoimittaja, Media Forumin puheenjohtaja Risto Uimonen, Media Forumin ohjelmajohtaja Pasi Kalliokoski, Christian Komonen opetushallituksesta Helsingistä, Ilkka Immonen Lapland Studiosta Rovaniemeltä, Irina Blomqvist MUUSA 2 -hankkeesta Helsingistä, Carita Harju JYKESistä Jyväskylästä, Esa Blomberg (Eera) Helsingistä, Klaus Oesch Tekesin FENIX-ohjelmasta Helsingistä, Jukka Karttunen ja Juha Virekoski MECCA-projektista Pohjois-Karjalasta, Jukka-Pekka Korja Polar Electrolta ja Pekka Latvala Ruukki Werstas -yrityshautomosta. Lisäksi Rysässä esiteltiin oululaisia alan kehityshankkeita ja yrityksiä. Esitykset pitivät muun muassa METKAN ohjausryhmäjäsen Leena Viitanen ja projektikoordinaattori Jetta Eklöf.

METKAN PÄÄTÖSSEMINAARI 9.6.2005

METKAN päätösseminaari Saalastinsalissa. Kuva Kati Valjus.

Päättävä METKA-hanke ja vuoden alussa startannut CreaM-hanke järjestivät 9.6.2005 Oulun yliopiston Saalastinsalissa seminaarin, jonka tarkoituksena oli juhlistaa METKasta valmistuneita mediatuottajamaistereita sekä antaa alkusysäys CreaM-hanketta (Creative Processes and Content Business Management) läheisesti koskettavien aiheiden keskustelulle. Seminaariin osallistui päivän aikana 75 kuulijaa Oulun seudulta ja muualta Suomesta. Seminaarissa olivat esillä muun muassa sellaiset teemat kuin luovuus, johtajuus ja tulevaisuus. Seminaari kantoi nimeä "Kerro kerro kuvastin..." *Luovuus ja innovaatiot media- ja sisältöalan murroksessa.*

Tilaisuus sai runsaasti näkyvyyttä ja kuuluvuutta muun muassa *Sanomalehti Kalevassa* ja Yleisradiossa.

Seminaarin avasi kirjallisuuden professori, Oulun yliopiston vararehtori sekä METKA- ja CreaM-projektien ohjausryhmien puheenjohtaja Liisi Huhtala. Huhtalan jälkeen CreaM-hankkeen projektikoordinaattori Jetta Eklöf esitteli CreaM-hanketta ja METKAA.

Ensimmäisen varsinaisen seminaaripuheenvuoron piti elokuvatutkimuksen lehtori Antti Pönni, joka puhui elokuvallisesta luovuudesta ja siitä, mitä se voi olla.

Seuraavaksi esiteltiin ensimmäinen erä METKAN pro gradu -töitä. Osion moderaattoreina toimivat Liisi Huhtala ja Antti Pönni. Katri Laiho esitti puheenvuoronsa otsikolla *Elämäni paras päivä koulussa! – Mitä kuuluu mediakasvatus? Taikalamppumenetelmä mediakasvatuksen välineenä*. Janne Kaakisen esityksen otsikko oli *Valinnan vaikeus. – Interaktiivisen elokuvan määrittely ja suunnittelu*. Lopuksi nähtiin interaktiivinen elokuva *Da Battle*, jonka tapahtumien kulusta yleisö sai äänestää. Anne Laurila kertoi kuulijoille "Olipa kerran" -alkuisen tarinan aiheesta *Dokumenttielokuvan tarina*. Keskustelun jälkeen pidettiin lounastauko.

Seminaaria jatkettiin lounan jälkeen METKA-graduun esittelyillä. Osion moderaattoreina toimivat Pohjoisen elokuva- ja mediakeskuksen toiminnanjohtaja Markku Flink ja Jetta Eklöf. Darja Heikkilä esitteli aiheensa otsikolla *Tuottaja, sisällöntuottaja ja suunnittelija?*. Taina Ronkainen puolestaan esitteli aihetta *Populaarimusiikki suomalaisen elokuvan markkinointikeinona*. Ann-Mari Virta antoi *Näkökulmia johtajuuteen luovilla toimialoilla*.

Seuraavaksi tulevaisuudentutkija, toimitusjohtaja Jari Koskinen piti puheenvuoron *Tulevaisuus tieto- ja mielikuvayhteiskunnassa. Sisältötuotannon, median ja sisältöliiketoiminnan tulevaisuus*.

Koskinen puheenvuoroa kommentoi Helsingin kaupungin tuore kulttuurijohtaja, Oulun yliopiston Vuoden Alumni Pekka Timonen otsikolla *Miksi suma seisoo? Sanoista tekoihin luovilla toimialoilla*.

Miksi suma seisoo? Sanoista tekoihin luovilla toimialoilla. Helsingin kaupungin kulttuurijohtaja, Oulun yliopiston Vuoden Alumni Pekka Timonen. Kuva Kati Valjus.

Kulttuurijohtaja Timosen puheenvuoron jälkeen seminaari jatkui viimeisillä METKA-graduun esittelyillä. Maria Kuisma esitteli *Stuart Craigin periaatteet elokuvan paikkojen sommittelussa* ja Minna Tasanto puhui aiheesta *Digitaalisen television uudet*

ansaintamahdollisuudet. Moderaattoreina toimivat Markku Flink ja Lemmikki Louhimies.

Seminaarin loppuksi käytiin Lemmikki Louhimiehen johdolla keskustelua media-alan vaatimuksista työntekijöille. Louhimies kehotti yleisöä pohtimaan, mitkä ovat hyvän johtajan ominaisuuksia. Tämän jälkeen yleisö mietti pareittain, mitä tapahtuu, jos nämä ominaisuudet ovat liian dominoivia: esimerkiksi luovuutta, osaamista tai bisneshenkisyttä voi olla myös liikaa. Louhimiehen viisas sanoma kuulijoilleen oli, että vaativalla media-alalla työntekijöiden täytyy pitää huolta itsestä ja omasta hyvinvoinnista.

Illalla vietettiin kutsuvierastilaisuus Oulun kaupungin Rockpolis-hankkeen tiloissa, jossa seminaarissa alkanutta verkostoitumista jatkettiin. Yhteistyössä oli mukana Visualway Design Oy.

METKA-väki kruunattiin hankkeen päätöseminaarin iltajuhlissa. Kuva Kati Valjus.

6 YHTEISTYÖ JA VERKOSTOITUMINEN

Yksi METKA-hankkeen keskeinen tavoite on ollut yritystoiminnan ja työllisyyden lisääminen kasvavalla kulttuuriteollisuuden alalla. Tavoitteena on ollut lisätä av- ja sisältötuottamiseen liittyvää osaamista Pohjois-Suomessa. METKA-koulutus pyrittiin kytkemään tiiviisti alueellisiin, valtakunnallisiin ja kansainvälisiin alan ja tuotantojen kehittämishankkeisiin sekä yritystoimintaan. Lisäksi tavoitteena oli tiivistää eri oppilaitosten ja tieteiden välistä yhteistyötä. Aktiivista verkostoitumista alan toimijoihin pyrittiin tekemään koko hankkeen ajan. Toimialayhteistyö, koulutus- ja tutkimusyhteistyö sekä yritysyhteistyö tuotiin olennaiseksi osaksi METKA:n toimintaa ja opintoja.

6.1 Alueellinen yhteistyö ja verkostoituminen

Pohjoisen elokuva- ja mediakeskus POEM:n kanssa on tehty tiivistä alueellista **toimialayhteistyötä** koko hankkeen ajan, muun muassa yhteisten tapahtumien järjestelyssä. Yhteistyötä on myös tehty sisältö- ja mediaklusterin sateenvarjo-organisaation Media Forumin kanssa, joka on koordinoanut POEM:n vetämän koordinoitihankkeen jälkeen Oulun kaupungin kasvusopimuksen sisältö- ja mediaklusteria. Media Forum perustettiin sisältö- ja media-alan yritysten ja organisaatioiden toimesta vuonna 2003. Yhtenä toimialan kärkihankkeena METKA on

osallistunut aktiivisesti Media Forumin toimintaan. Lisäksi METKAN projektikoordinaattori on toiminut Media Forumin johtoryhmän sihteerinä.

Toimialayhteistyötä on tehty myös muiden paikallisten sisältö- ja media-alan kehityshankkeiden kanssa, joita ovat olleet esimerkiksi Mobile Forum, OAMK:n MobiArt- ja MobiEnt-hankkeet, Oulun kaupungin Rockpolis-hanke, Ouluseutu yrityspalveluiden Ouluseutu mediaan -hanke ja Oulun yliopiston ELVI-projekti. Hanketoimijoita on tavattu usein ja kokemuksia sekä tietämystä jaettu puolin ja toisin.

Alueellisen **koulutus- ja tutkimusyhteistyön** merkeissä METKA on osallistunut aktiivisesti Media Forumin koulutus- ja tutkimustyöryhmän kokouksiin ja sen organisoimiin Oulun seudun ja Pohjois-Pohjanmaan sisältötuotantoalojen oppilaitosten yhteistapaamisiin. Oulun ammattikorkeakoulun kanssa ajatustenvaihto on ollut tiivistä, ja OAMK:n viestinnän osaston johtaja on ollut mukana METKAN ohjausryhmässä. Mediatuottajan maisteriohjelma ja OAMK:n mediatuottamisen linja järjestivät yhteisiä kursseja ja tapahtumia (mm. dokumenttiohjaaja Lasse Naukkarisen vierailu Oulussa ja EAVE workshop). Lisäksi METKAN opiskelijoita osallistui OAMK:n järjestämille kursseille ja vastavuoroisesti OAMK:n opiskelijoita osallistui METKA-kursseille, jos se oli aikataulujen ja opintovaatimusten osalta mahdollista.

Oulun yliopiston elokuvatutkimus-oppiaine on tehnyt usean vuoden ajan opetusvaihtoyhteistyötä Oulun kulttuurin ja tekniikan oppilaitoksen OKTOL:n videoassistenttitiimin kanssa. Tämän yhteistyön pohjalta METKAN tv- ja videotekniikan kurssin opettaja oli OKTOL:sta.

METKA järjesti myös POEMin tuotantoneuvoja Katja Härkösen vetämän, POEMdocs-dokumenttielokuvaprojektin kanssa yhteistä koulutusta ja yhteisiä tilaisuuksia. METKA-opiskelijoilla on myös ollut omia dokumenttiprojekteja kehittäessään POEMdocsissa.

Oulun yliopiston eri tiedekuntien, oppiaineiden, yksiköiden ja hankkeiden välinen yhteistyö on ollut monipuolista ja onnistunutta. Hankkeen ohjausryhmässä on edustus humanistisen tiedekunnan lisäksi luonnontieteellisen tiedekunnan tietojenkäsittelytieteiden oppiaineesta sekä koulutus- ja tutkimuspalveluista. Kansainvälisten asioiden yksikön kanssa on toimittu yhteistyössä muun muassa yliopistossa järjestetyissä kansainvälisissä tapahtumissa, METKAN kansainvälisten vieraiden vieraanvaraisuudesta huolehdittaessa sekä kansainvälisten opiskelijavaihtojen järjestämisen yhteydessä. Viestintäpalvelut on huolehtinut hankkeen tiedottamisesta yhdessä hankkeen henkilöstön kanssa. Koulutukseen liittyvää hankeyhteistyötä on tehty Digitaalisen median maisteriohjelman sekä TIEMA-ohjelman kanssa.

METKA-kurssien opetusta ovat antaneet Oulun yliopiston lehtorit ja henkilökunta kolmesta eri tiedekunnasta (HuTK, TaTK, LuTK) ja useista eri oppiaineista (mm. kirjallisuus, elokuvatutkimus, kulttuuriantropologia, johtamisen ja yrittäjyyden yksikkö, tietojenkäsittelytieteet ja viestintä) sekä erillisyyksikoista (mm. Opetuksen kehittämissyksikkö). KUTU10 -seminaari oli erinomainen esimerkki toimivasta monitieteisestä, usean eri korkeakoulun ja oppiaineen välisestä yhteistyöstä. Yhteistyö jatkui seminaarin järjestämisen jälkeen vielä pidemmälle: seminaarin jälkeen METKA tuotti seminaarissa esitettyjen alustusten ja esitysten pohjalta monitieteisen VALTAMEDIA/VASTAMEDIA-artikkelikokoelman (toim. Sanna Karkulehto ja Kati Valjus).

METKAN projektipäällikkö on toiminut Oulun yliopiston rehtorin asettamassa monitieteisessä Sisältötuotanto-työryhmässä (SITU), jonka tavoitteena on sisältötuotantoalan kehittäminen Oulun yliopistossa tieteenalojen välisenä yhteistyönä. SITU-ryhmän jäsenet laativat vuonna 2004 yhteistyössä SITU-raportin, joka on luettavissa sähköisesti osoitteessa <http://www.cream oulu.fi/tutkimus/documents/situ.pdf>. Lisäksi projektipäällikkö on ollut jäsenenä Oulun yliopiston monitieteisessä V-lab-työryhmässä, jonka tehtävänä oli selvittää mahdollisuudet monitieteisen, digitaaliseen mediaan ja sisältötuotantoon erikoistuvan tutkimusympäristön ja demotilan aikaansaamiseksi Oulun yliopistossa.

SITU-ryhmä jatkoi V-lab-työryhmän työtä, ja toiminnan tuloksena yliopiston rehtori myönsi määrärahan (60 000 €) V-lab-tilatoiminnan käynnistämiseksi vuodelle 2005.

Projektipäällikkö on osallistunut myös valtakunnalliseen yliopistojen Bolognan prosessiin ja ollut suunnittelemassa Oulun yliopiston kirjallisuus-oppiaineen uusia tutkintovaatimuksia. Kirjallisuus-oppiaineeseen lisättiin suunnittelutyön tuloksena uusi *Kulttuurin ja taiteen tutkimuksen linja*. Linjalla opiskelevat voivat valita opintoihinsa muun muassa visuaalisen ja audiovisuaalisen kulttuurin sekä mediakirjoittamisen kurseja.

Lisäksi projektipäällikkö on ollut suunnittelemassa sisältöalaa suuntaavia maisteriopintoja humanistisen, taloustieteiden ja luonnontieteellisen tiedekunnan edustajien kanssa. Ensimmäisessä suunnitteluvaiheessa mukana olivat METKAN lisäksi humanistisen tiedekunnan hallintopäällikkö Sinikka Koivunen, taloustieteiden tiedekunnan professori, dekaani Rauli Svento, taloustieteiden tiedekunnan opintoasiainpäällikkö Sauli Sohlo sekä tietojenkäsittelytieteiden edustajana Kari Liukkunen. Myöhemmin suunnittelua jatkettiin humanistisessa tiedekunnassa tiedekuntaneuvoston nimittämällä työryhmällä, johon kuuluivat suomen kielen professori Merja Karjalainen, informaatiotieteiden professori Maija-Leena Huotari, englannin laitoksen yliassistentti Leena Kuure, SRPKL:n lehtori Satu Selkälä, historian laitoksen assistentti Heini Hakosalo, TIEMAn projektipäällikkö Pekka Isaksson, kirjallisuuden amanuenssi Aimo Roininen, elokuvatutkimuksen lehtori Antti Pönni, viestintä-oppiaineen koordinaattori Suvi Eriksson sekä METKAN projektipäällikkö, joka toimii työryhmän puheenjohtajana. Työryhmän toiminnan tuloksena humanistinen tiedekunta esitti vuoden 2004 tulosneuvotteluissa opetusministeriön kanssa vakinaistettavaksi sisältötuotantoon ja viestintään erikoistunutta maisteriohjelmaa. Osittain tämän työryhmätyöskentelyn jatkona alettiin myös pohtia, miten alaa ja alan koulutusta sekä tutkimusta tulisi kehittää jatkossa Oulun yliopistossa. Uuden CreaM-hankkeen suunnittelu käynnistyi.

Alueellinen **yrittäjäyhteistyö** on ollut METKA-hankkeessa tärkeää paitsi verkostojen luomiseksi opiskelijoille, myös asiantuntevien luennoitsijoiden saamiseksi sekä yritysten ja yliopiston välisen tiedonvaihdon lisäämiseksi. Yhteistyötä on tehty METKA-opetuksen osalta, erilaisissa kehitysprojekteissa ja tapahtumissa sekä osana ohjausryhmätyöskentelyä.

Monimuotoisessa (opetus, vierailut, tapahtumat jne.) paikallisessa yritys-, yhteisö- ja yhdistysyhteistyössä ovat olleet METKAN mukana mm. Klaffi Tuotannot Oy, Periferia Productions Oy, NOKIA Oyj, Visualway Design Oy, Gamelot Oy, Sanomalehti Kaleva / Kaleva Kustannus Oy, Technopolis Oyj, Oulu Innovation, Oulun Puhelin, MTV3 Oulu, Oulu-TV, Mainostoimisto Ilmiantajat Oy, Methodos, Pohjois-Pohjanmaan TE-keskus, YLE Oulu, Osuuskunta Waria, Kaltio ry., Oulun musiikkivideofestivaalit ry., Mieskuoro Huutajat ry., Oulun Elokuvakeskus, Oulun taidemuseo, Tiedekeskus Tietomaa, NUKU-keskus.

Myös METKA-koulutettavien omien yritysten, toimeksiantajien sekä harjoittelu- ja työpaikkojen myötä syntynyt alueellinen lisäverkosto on mielenkiintoinen: mm. Kolmiokirja, Nukun elokuvakoulu, Oulun Kansainväliset lastenelokuvien festivaalit, QuetzalCoatl Production Oy, Tieto-X Oyj, Vaski Filmi Oy, Videcam Oy.

METKA-opiskelijoita tapahtumajärjestelyissä. Kuva Juha Kiviharju.

6.2 Valtakunnallinen yhteistyö ja verkostoituminen

Toimialayhteistyötä tehtiin valtakunnallisesti koko METKA-hankkeen ajan. Merkittäväksi verkostoitumisen paikaksi osoittautuivat muun muassa KTM:n ja Uudenmaan TE-keskuksen SILE-projektin järjestämät valtakunnalliset RYSÄ-tapahtumat, joissa sisältöliiketoiminnan kehittäjät kokoontuvat säännöllisesti. RYSÄ-verkostoon kuuluu yli 80 alan valtakunnallista toimijaa. METKAlaiset olivat mukana RYSÄ-toiminnassa osallistumalla verkostotapahtumiin, esittelemällä projektia sekä järjestämällä tammikuun 2005 RYSÄ-tapaamisen Oulussa.

Erilaisten sisältö- ja media-alan kontaktien sekä tehdyn yhteistyön (opetus, vierailut, tapahtumat jne.) myötä METKA kuuluu valtakunnalliseen sisältö- ja media-alan verkostoon, jossa toimijoita ovat muun muassa KTM/Uudenmaan TE-keskus (Sisältö-Suomi-projekti, SILE-projekti, RYSÄ-tapahtumat) Hki, Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus AVEK, OPM, Diges ry Hki, Pixoff, SATU ry. Hki, SES ja Mediadesk Finland Hki, Tampereen elokuvajuhlat ja MindTrek Tampere.

Valtakunnallisen **koulutus- ja tutkimusyhteistyön** erilaisia ja eritasoisia korkeakoulukontakteja ja -yhteistyötahoja ovat mm. Helsingin kauppakorkeakoulu (tuottajatäydennyskoulutus), Lapin yliopisto (Taiteiden tiedekunta, Audiovisuaalinen mediakulttuuri, mediatiede), STADIA Hki, Taideteollinen korkeakoulu (Elokuvataiteen osasto, Medialab, Mediakeskus LUME), Tampereen yliopisto (Hypermedialaboratorio, mediakulttuuri), Turun yliopisto (mediatutkimus, kirjallisuus), Haaga Research Center, Kajaanin yliopistokeskus (kulttuuriteollisuuden maisteriohjelma), Vaasan Mediahuset (Åbo Akademi). Erittäin virikkeellistä yhteistyötä tehtiin muun muassa Taideteollisen korkeakoulun ja Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan kanssa, jotka ovat mukana myös METKAN jatkohanke CreaM:ssa (CreaM, Creative Processes and Content Business Management, Sisältöliiketoiminnan luovien prosessien johtaminen), joka on tutkimukseen, asiantuntijakoulutukseen ja verkostoitumiseen keskittyvä ESR-rahoitteinen hanke. CreaM-hankkeen toteutuksessa käytetään hyväksi METKAN aikana hankittua tieto-taitoa, kokemuksia, yhteyksiä ja kontakteja.

Metkan henkilökuntaa on toiminut myös valtakunnallisessa Suomen kulttuuritutkimuksen verkoston johtoryhmässä (+ *Kulttuuritutkimus*-lehti), Suomen elokuvatutkimuksen seuran toiminnassa ja seuran lehden (*Lähikuva*) toimituskunnassa. Henkilöstö on julkaissut omaan tutkimustyöhönsä liittyen useita artikkeleita alan tieteellisissä lehdissä ja julkaisuissa.

Yritysyhteistyötä valtakunnallisesti on eri muodoissa (opetus, tapahtumat, vierailut) tehty mm. MRP Matila & Röhr Productions Oy:n, Juonifilmi Oy:n, Filmiteollisuuden, Nicefactory Oy:n, Magic Path Entertainment Oy:n, Ortikon Interactive Oy:n, Paul Jyrälä Oy:n, asianajotoimisto Aija Pimiän, Finnokino Oy:n, A Head Oy:n, Esa Blomberg

Consultings Oy:n, Gaudeamus-kirja Oy:n, Lumifilm Oy:n, A4 Media Oy:n, Moskito-tv Oy:n, YLE Teeman, YLE draaman ja YLE yhteistuotantojen sekä televisiokanava Nelosen ja Nokian kanssa.

Myös METKA-koulutettavien omien yritysten, toimeksiantajien sekä harjoittelu- ja työpaikkojen myötä syntynyt valtakunnallinen verkosto on monipuolinen: mm. Avset visual frame works Hki, DocPoint-festivaali Hki, Fantomatico Oy Hki, YLE Joensuu, YLE Tampere, YLE Kajaani, YLE Kokkola, Åke Lindman Productions Oy Hki, Solar Films Oy Hki, Turun musiikkijuhlat, Down by the Laituri Turku.

6.3 Kansainvälinen yhteistyö ja verkostoituminen

Merkittävimpiä METKAN yhteistyötahoja ja -kumppaneita kansainvälisessä **toimialayhteistyössä** ovat olleet Banff Centre, Alberta Canada; EAVE, Brüssels Belgium; Mediamatic, Amsterdam Netherlands ja SAGAS Network, Germany.

Banff Centren New Media Institutun johtaja Sara Diamond luennoi opiskelijoille kansainvälistymisestä keväällä 2003, ja METKA on kuulunut BNMI:n toimijaverkostoon siitä lähtien. Diamondin kanssa muun muassa suunniteltiin yhteistä opiskelijavaihto-ohjelmaa METKAN ja BNMI:n välille. Yhteistyösuunnitelmia jatketaan uudessa CreaM-hankkeessa.

EAVE-yhteistyö osoittautui METKA-hankkeen kannalta erittäin hedelmälliseksi. Projektipäällikkö vieraili POEMin edustajan kanssa vuoden 2003 EAVE Workshop 3:ssa Birminghamissa Englannissa ja totesi EAVEn toiminnan olevan METKA-hankkeen koulutuksen ja verkostoitumisen näkökulmista erinomaista. Projektipäällikkö sekä yksi METKA-opiskelija osallistuivat vuonna 2004 koko EAVEn vuoden mittaiseen koulutukseen ja sen kolmeen workshopiin Ateenassa, Oulussa ja Budapestissa. METKA toimi EAVEn Oulun-workshopin paikallisena järjestäjänä. EAVE-workshopin järjestelyt Oulussa onnistuivat erittäin hyvin. Kansainvälisten osallistujien palautteista kootussa raportissa järjestelyt arvioitiin erinomaisiksi. Erytiskiitosta saivat paikallisen tiimin auttavaisuus, tehokkuus ja organisointikyky sekä hyvä ilmapiiri ja tekniset fasilitteetit.

EAVE-yhteistyön myötä METKA on kuulunut yli 800 eurooppalaisen av- ja media-alan yrityksen ja toimijan kansainväliseen verkostoon, jonka kautta on syntynyt useita kansainvälisiä **yhteyshenkilöitä**. EAVE-verkostotoiminta ja sen kautta luodut yhteydet ja kontaktit toimivat edelleen.

Projektipäällikkö tutustui myös Mediamatic-organisaation toimintaan Amsterdamissa Hollannissa, jossa hän vieraili Brysselin EAVE-järjestelymatkansa yhteydessä keväällä 2004. Mediamatic-organisaation kanssa päätettiin tehdä yhteistyötä. METKA osallistui yhteistyökumppanina Oulun Kansainvälisten Lastenelokuvafestivaalien yhteydessä järjestettyyn Interaktiivisen elokuvan työpajaan.

SAGAS-yhteistyön METKA aloitti, kun POEM ja OAMK tuottivat SAGAS-workshopin Ouluun vuonna 2004. Verkostoituminen jatkui Mediakeskus LUMEn 5-vuotissyntymäpäiväseminaarissa Helsingissä vuoden 2005 alussa, minkä ansiosta yhdelle METKA-opiskelijalle myönnettiin täysi SAGAS-stipendi verkoston workshopiin osallistumista varten Stuttgartissa. SAGAS-verkostotyö jatkuu edelleen.

METKAN kansainvälisiä **korkeakoulukontakteja ja -yhteistyötahoja** ovat mm. Luleå University of Technology, Sweden; Royal Melbourne Institute of Technology, Australia; BNMI Alberta, Canada; University of Malta; University of Middlesex, UK; Ontario College of Art and Design, Toronto, Canada ja University of Århus, Denmark. METKAN projektipäällikkö toimi Oulun yliopiston Kansainvälisten asioiden yksikön nimittämänä mediatuottajan maisteriohjelman kansainvälisten asioiden koordinaattorina taideaineiden ja antropologian laitoksessa. Hän on tehnyt kaksi kansainvälistä korkeakouluvierailua hankkeen aikana. Projektipäällikkö kävi tekemässä kansainväliset opiskelija- ja opettajavaihto-ohjelmajärjestelyt University of Maltalle ja University of Århusiin Tanskaan. Kolme METKA-opiskelijaa lähti sopimusten teon jälkeen

kansainväliseen opiskelijavaihtoon University of Maltalle. Lisäksi yksi opiskelija oli vaihdossa Royal Melbourne Institute of Technologyssä Australiassa, ja yksi opiskelija kävi kielikursseilla University of Cantabriassa Espanjassa.

METKAN kansainvälisiä opettajavieraita olivat muun muassa Senior Lecturer Chris Hales, digi-tv-tuottaja Liisa Harava ja professori Alan Fountain Englannista, Sara Diamond Kanadasta, David Wingate Ruotsista, Kevin Frazier Yhdysvalloista, Therese Catanzariti Oppermann Australaista sekä koko EAVEn Pedagogical Team (yht. 20 henk. eri puolilta Eurooppaa) ja Mediamatic-säätiön opettajat ja tuutorit Alankomaista sekä Saksasta. METKAA esiteltiin pyynnöstä muun muassa Tarton yliopistosta, Luleå University of Technologysta sekä University of Dalarnasta Ruotsista Ouluun tulleille korkeakouluvieraille. UArctic!-konferenssissa METKAN projektipäällikkö tapasi muun muassa Dr. Gary Boiren Lakehead Universitystä, Dr. James Gardnerin University of Manitobasta, Dr. Robert Parkin University of Waterloosta ja Dr. Bill Jonstonin Manchester Metropolitan Universitystä. University of Middlesexin elokuva- ja televisiotieteen professori Alan Fountainin kanssa on suunniteltu yhteisten kansainvälisten media- ja sisältöalan opintojen järjestämistä. Yhteistyötä pyritään jatkamaan uudessa CreaM-hankkeessa. METKA-hankkeen kansainvälisten opettajien sekä useiden akateemisten kv-tapaamisten kautta syntyneet yliopistoyhteydet kartoitetaan tarvittaessa tarkemmin. Lisäksi TaiKin Medialabin ja Mediakeskus LUMEn kanssa on käynnistetty yhteinen selvitystyö riittävän korkeatasoisista, aktiivisista kansainvälisistä yhteistyökumppaneista yhteisen korkeakoulukonsortion rakentamiseksi (joint degree -ohjelmat).

7 METKA-PROJEKTIN TULOKSET JA VAIKUTUKSET

METKA-hankkeen keskeisimpiä tavoitteita olivat 1) Mediatuottajan maisteriohjelman opintosuunnitelman laatiminen sekä monitieteisten opintosisältöjen, opetusmuotojen, oppimisympäristöjen ja oppimateriaalin tuottaminen ja kehittäminen, 2) maisterintutkintoon tähtäävien tuottajaopintojen järjestäminen (tuloksena 20 maisterintutkintoa), 3) alan yritystoiminnan ja työllisyyden lisääminen alueella, 4) media- ja sisältötuottamiseen liittyvän osaamisen lisääminen Pohjois-Suomessa, 5) yliopiston ja yritysmaailman välisen yhteistyön parantaminen, 6) eri tieteenalojen ja korkeakoulujen välisen yhteistyön muodostaminen ja tiivistäminen sekä 7) kansainvälisen toimintaympäristön ja verkostojen kehittäminen.

METKA-hankkeen tuloksia on kirjattu tähän loppuraporttiin hankkeessa toteutuneen toiminnan ja siitä syntyneiden laskennallisten tulosten perusteella. Pitkäaikaisten vaikutusten arvioimiseksi laadittiin evaluaatiolomakkeet hankkeen ohjausryhmän jäsenille, sidosryhmäedustajille ja opiskelijoille. Ohjausryhmä- ja opiskelijaevaluaatioista tehdyt koosteet sekä sidosryhmäevaluaatiosta laadittu analyysi ovat loppuraportin liitteinä (LIITTEET 7., 8. ja 9.).

7.1 Opintosuunnitelma, opetus ja tutkinnot

METKA-hankkeessa työstettiin Oulun yliopistoon maisteritasoisen muuntokoulutusohjelman opintosuunnitelma, jonka mukaisesti tarjottiin räätälöityä opetusta ohjelmaan valituille opiskelijoille yhteensä viitenä lukukautena vuosina 2003 - 2005. Opintosuunnitelmaa voidaan käyttää hyväksi alan maisteritasoisen koulutuksen jatkosuunnittelussa. Sitä hyödynnetään METKA-hankkeen jatkoksi valmistellussa CreaM-hankkeessa (ks. luku 7.8), jonka tavoitteena on lisätä sisältöalaa liittyvää osaamista Oulun seudulla ja yliopistossa sekä parantaa mahdollisuuksia alan maisteritasoisten opintojen rakentamiseksi Oulun yliopistoon. Myös METKA-hankkeen aikana kehitettyjä opetusmuotoja ja -menetelmiä sekä tuotettua oppimateriaalia käytetään jatkosuunnittelussa hyväksi.

METKA-ohjelmasta valmistui määräaikaan mennessä yhteensä kuusi mediatuottajamaisteria. Loppujen METKA-opiskelijoiden opinnot ovat vielä osittain kesken. Heistäkin valtaosan (10 - 14 opiskelijaa) on määrä valmistua ohjelmasta vuoden 2005 aikana tai viimeistään vuonna 2006. Kaikki opiskelijat ovat suorittaneet opintojaan henkilökohtaisten opintosuunnitelmiansa (HOPS) mukaisesti, joten heillä on suorittamatta enää opintoja, joita tarjotaan Oulun yliopistossa edelleen säännöllisesti (esim. tiedekunnan yhteiset kieli- ja viestintäopinnot). Näin opintojen suorittaminen on hankkeen päättymisen jälkeenkin mahdollista. Opiskelijoiden lopputyö- ja graduohjauksesta sekä niiden tarkastuksista huolehditaan Oulun yliopiston henkilöstön toimesta, ja sitä varten tehdään erinäisiä työaikajärjestelyjä.

7.2 Työllisyysvaikutukset

Pääsyyinä METKA-opiskelijoiden opintojen viivästymiseen on heidän erinomainen työllistymisensä jo hankkeen toteutuksen ja opiskelun aikana. METKA-hankkeelle asetetut työllistymistavoitteet on siis saavutettu erittäin hyvin. METKA-ohjelman opiskelijoista 17 on hankkeen päättyessä töissä vapailla markkinoilla, 2 päätoimisina yrittäjinä, 2 muualla eli freelancereinä ja 2 opiskelee (toinen opisk. aloittaa työt 1.11.2005). Kaikki METKAlaiset työskentelevät sisältö-, media- ja kulttuurialalla. Lisäksi METKAN jatkohanke CreaMin kautta on syntynyt kuusi uutta työpaikkaa Oulun yliopistoon.

METKA-opiskelijoille tehtiin loppuraporttia varten myös sähköinen kysely METKA-koulutuksen merkityksestä heidän työllistymiseensä. Opiskelijat pitivät koulutuksen merkitystä työllistymisensä kannalta erittäin tärkeänä. Moni ilmoitti, että on saanut METKA-koulutuksen ansiosta uusia työtehtäviä (freelance-työt) ja kokonaisia projekteja hoitaakseen tai päässyt mukaan toteuttamaan alan tuotantoja (mitä media-alan työt pääsääntöisesti ovat, kuten esimerkiksi video- ja elokuvatuotannot). Moni on myös saanut kokonaan uuden työpaikan, vakinaisen työpaikan, edennyt urallaan omassa tai uudessa työpaikassa, saanut ylennyksen jne. METKA-koulutuksen vaikutuksia alan elinkeinoelämään ja yritystoimintaan ei ole voitu vielä tutkia esimerkiksi tilastollisesti (lisääntyneet työpaikat, yritysten liikevaihdon kasvu tms.), koska tarkastelujakso olisi ollut loppuraportin jättämiseen mennessä liian lyhyt. Tällaisia laskennallisia vaikutuksia alueen työllisyyteen ja yritystoimintaan olisi kuitenkin mielenkiintoista tutkia jatkossa.

7.3 Osaamisen lisääminen

METKA-opiskelijoiden erinomainen työllistyminen ja CreaM-jatkohankkeen syntyminen osoittavat, että media- ja sisältöosaaminen on lisääntynyt Pohjois-Suomessa ja jopa valtakunnallisesti. METKA-hankkeen ohjausryhmän esittämien evaluaatioiden ja arvioiden mukaan alan osaaminen on lisääntynyt alueella merkittävästi. METKA-opiskelijoiden oman arvion mukaan METKA on tuottanut heistä moniosaajia, joilla on valmiudet toimia sisältötuotantoalalla tuottajina, projektipäälliköinä, tuotantoprosessien johtajina sekä sisällön ja toiminnan innovaattoreina, joilla on niin teknistä ja kaupallista kuin taiteellista ja filosofisempaakin humanistista näkemystä. Opiskelijat korostivat, että he ovat oppineet ohjelman toteutuksen aikana paljon vierailijoilta ja verkostoilta, mutta myös toisiltaan.

Myös kysyttäessä METKA-hankkeen sidosryhmiltä hankkeen vaikutuksista sisältö- ja medialaan Pohjois-Suomessa ja Oulun seudulla arviot olivat positiivisia. METKA-hanke on auttanut toimialaa muun muassa runsaalla näkyvyydellään sekä tarjoamalla kansainvälistä tietoutta ja kontakteja. Alan akateemisen koulutuksen nähdään tuovan alalle lisää profiilia ja uskottavuutta. Usean vastaajan mielestä METKAlla oli valtakunnallisia vaikutuksia toimialaan, jotka on saavutettu esimerkiksi näkyvyyden ja aktiivisen verkostoitumisen kautta.

7.4 Yliopiston ja yritysten välinen yhteistyö

Oulun yliopiston ja elinkeinoelämän välinen yhteistyö on tiivistynyt monien METKA-hankkeen käytännön toimintamuotojen kautta. Lukuisat alan yrittäjät ja toimijat ovat vierailleet tai opettaneet hankkeessa, ja opiskelijat sekä hankkeen henkilöstö ovat vierailleet alalla työskentelyn kannalta tärkeissä organisaatioissa. Yritysten kanssa on tehty monipuolista yhteistyötä koulutuksen, tapahtumien ja muun yhteistoiminnan järjestämisen yhteydessä, ja opiskelijat ovat rakentaneet lisää yrityskontakteja opintoihinsa kuuluvan harjoittelujaksonsa aikana. Alalle on syntynyt yritysten, projektien, organisaatioiden ja muiden toimijoiden välinen alueellinen ja kansallinen verkosto, jossa Oulun yliopisto on yksi tärkeä tekijä. METKA-hanke on kehittänyt verkostoa omalta osaltaan, ja kehitystyötä jatketaan CreaM-hankkeessa entistä tiiviimmin.

METKA-hankkeesta tehdyissä evaluaatioissa korostettiin erityisesti yliopiston ja yritysten välisen yhteistyön lisääntymistä. Hankkeen katsottiin yhtäältä edistäneen yliopiston näkyvyyttä elinkeinoelämässä ja toisaalta METKA-opiskelijoiden uskottiin tuovan yrityksiin uusia kontakteja ja uutta osaamista. METKA-hanketta pidettiin sidosryhmäevaluaatiossa muun muassa ”aktiivisena, näkyvänä ja rajoja rikkovana hankkeena, joka on antanut tuoreen ja energisen leiman yliopistolle”.

7.5 Korkeakoulujen ja tieteiden välinen yhteistyö

Eri tieteenalojen ja korkeakoulujen välinen yhteistyö on kehittynyt ja tiivistynyt hankkeen toteutuksen osalta hyvin: hankkeessa opetusta on ollut antamassa henkilökuntaa Oulun yliopiston kolmesta eri tiedekunnasta (HuTK, LuTK ja TaTK) useista eri oppiaineista (mm. kirjallisuus, elokuvatutkimus, taidehistoria, kulttuuriantropologia, johtamisen ja yrittäjyyden yksikkö, tietojenkäsittelytieteet ja viestintä) ja useista eri yliopistoista sekä muista alan oppilaitoksista. Toiminta rehtori Lajusen nimittämässä uudessa ja monitieteisessä Oulun yliopiston sisältötuotantotyöryhmässä (SITU) on ollut merkittävää paitsi tieteidenvälisen yhteistyön, myös uuden yliopistollisen toimiala-avauksen näkökulmasta. Erittäin virikkeellistä valtakunnallista yhteistyötä puolestaan tehtiin muun muassa Taideteollisen korkeakoulun (Medialab, LUME) ja Lapin yliopiston kanssa, jotka ovat mukana myös CreaM-hankkeessa kehittämässä alan osaamista ja yliopistokoulutusta eteenpäin. Monitieteistä ja eri korkeakoulujen välistä yhteistyötä on tehty myös erilaisissa tutkimusverkostoissa sekä hankkeiden, tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämisen yhteydessä. METKA järjesti esimerkiksi vertailevan taiteen ja

kulttuurintutkimuksen KUTU-seminaarin, jonka tuloksena toimitettiin monitieteinen artikkelikokoelma (*VALTAMEDIA/VASTAMEDIA. Kirjoituksia mediakulttuurista*, toim. Sanna Karkulehto & Kati Valjus 2005), jossa on edustettuna seitsemän eri oppiainetta viidestä eri yliopistosta tai instituutista. Tieteiden ja korkeakoulujen välistä yhteistyötä jatketaan ja kehitetään CreaM-hankkeessa. Valmistumassa on muun muassa METKA-hankkeen ja TaiKin Medialabin tuottajaopiskelijoiden gradujen pohjalta koottu yhteinen artikkelikokoelma, ja sisältöalaaan erikoistuneita maisteriopintoja ja tutkimusta kehitetään jatkossakin yhteistyössä.

METKA-hankkeen evaluaatioissa eri yliopistojen ja korkeakoulujen välisen yhteistyön on arvioitu sujuneen hyvin tai jopa lisääntyneen merkittävästi.

7.6 Kansainvälistyminen

Alueellisen ja valtakunnallisen yhteistyön lisäksi kansainvälisen yhteistyön ja verkostojen kehittämisellä on ollut keskeinen rooli METKA-hankkeessa. Merkittävimmiksi kansainvälisiksi verkostoiksi ja kontakteiksi muodostuivat toimialayhteistyön kautta rakennetut laajat, useiden satojen jäsenten väliset, aktiivisesti ja säännöllisesti toimivat verkostot (mm. *Banff Centre, Alberta Canada; EAVE, Brüssels Belgium; Mediamatic, Amsterdam Netherlands ja SAGAS Network, Germany*) sekä monialaisen korkeakoulu-yhteistyön ja -yhteyksien kautta rakentuneet luotettavat suhteet (merkittävimpiä mm. *University of Århus, Denmark; Royal Melbourne Institute of Technology, Australia; BNMI, Canada, Luleå University of Technology, Sweden; Ontario College of Art and Design, Toronto, Canada; University of Malta ja University of Middlesex, UK*). Niitä voidaan käyttää hyväksi CreaM-hankkeessa, jossa tavoitellaan kansainvälistä korkeakoulu-yhteistyötä esimerkiksi mahdollisen joint degree -maisteriohjelman suunnittelussa. Myös monien METKA-hankkeen kansainvälisten opettajien sekä useiden akateemisten kv-tapaamisten kautta syntyneet yliopistoyhteydet kartoitetaan tarvittaessa tarkemmin. Lisäksi TaiKin Medialabin ja Mediakeskus LUMEn kanssa on käynnistetty yhteinen selvitystyö riittävän korkeatasoisista, aktiivisista kansainvälisistä yhteistyökumppaneista yhteisen korkeakoulukonsortion rakentamiseksi (joint degree -ohjelmat).

METKA-evaluaatioissa korostettiin kansainvälistymisen merkitystä sisältöalan kehityksen ehtona. METKAn kansainvälistymisen, kansainvälisen yhteistyön ja verkostoitumisen on arvioitu onnistuneen hyvin. EAVE-koulutus, kansainväliset verkostot, tapahtumat, asiantuntijavieraat ja kontaktit mainittiin usein.

7.7 Tuotettu materiaali

METKA-hankkeessa on tuotettu valtava määrä muun muassa kirjallista ja digitaalista sisältöä, jota voidaan hyödyntää myös METKA-hankkeen päättymisen jälkeen. Tärkeimpiä tuotoksia ovat Mediatuottajan maisteriohjelman opintosuunnittelun ja opetuksen järjestämisen myötä syntyneet opintosuunnitelma tavoitteineen, sisältöineen ja opettajineen sekä kuvattu ja tallennettu digitaalinen oppimateriaali, jonka jatko-työhyödyntämismahdollisuudet ovat laajuudessaan mielenkiintoiset ja haastavat. Jatkossakin hyödyllistä materiaalia ovat myös jo valmis, monitieteinen VALTAMEDIA/VASTAMEDIA-artikkelikokoelma sekä CreaM-hankkeessa TaiKin Medialabin kanssa yhteistyönä toimitettava artikkelikokoelma, joita voidaan käyttää esimerkiksi oppimateriaalina.

Merkittävää METKA-hankkeessa tuotettua materiaalia ovat tietysti mediatuottajan maisteriohjelmalaisten pro gradu -työt ja lopputyöt, joissa keskitytään tutkimaan toimialaa, josta on tällä hetkellä olemassa erittäin vähän tieteellistä tutkimusaineistoa jopa kansainvälisellä tasolla. Elokuva- ja media-alan tuottajien tutkimus tuottamisen ja tuottajuuden näkökulmasta on uusi ja vielä paikkaansa hakeva ala elokuvan, television ja digitaalisen median tutkimuksessa, olivatpa tutkimusta tekemässä alan tiede- tai taidekorkeakoulut. Sisältö- ja media-alan liittyvät tutkimusongelmat voivat koskettaa yhtä lailla niin elokuva- ja mediatuottajien esteettisiä-taiteellisia tai poliittis-ideologisia kuin vaikkapa taloudellisia, juridisia, tuotannollisia ja projektinhallinnallisia tai johtamiseen liittyviä aiheita. METKA-graduissa näkyy koko tämä tutkimuksen mahdollisuuksien kirjo.

Valmistuneet ja jatkossa valmistuvat METKA-gradut ja niistä laaditut tiivistelmät löytyvät Internetistä CreaM-hankkeen tutkimussivuilta osoitteesta <http://www.cream oulu.fi/tutkimus/artikkelit.html>. Sivulla on myös linkki METKA-opiskelijoiden esittelysivuille (<http://metka oulu.fi/opiskelijat/index.html>). Sivulla opiskelijat kertovat itse omista suuntautumisistaan sekä erikoistumisistaan sisältö-, media- ja kulttuurituottajien kentällä. Sivuja ylläpidetään ja päivitetään CreaM-hankkeen toimesta tulevaisuudessakin.

7.8 CreaM-hanke

Valtakunnallista maisteriohjelmaselvitystä opetusministeriön toimeksiantona tehnyt Jaana Puukka on selvityksessään todennut Oulun yliopiston mediatuottajan maisteriohjelmasta muun muassa seuraavaa: "Yliopiston ulkopuoliseen osaamiseen ja lyhyeen kokemukseen perustuvan ohjelman haasteina ovat yliopistomaisen profiiliin vahvistaminen sekä tutkimusperustan luominen." (Puukka, Jaana 2004: Vakinaistaa vai ei? Opetusministeriön selvitys rakennerahastovaroin toteutetuista maisteriohjelmista. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2004:18.) Sisältöalan maisteriohjelmasuunnittelussa yksi suurimmista haasteista onkin uuden, monitieteisyyteen vahvasti perustuvan alan tiedepohjamäärittelyssä ja tutkimusperustaisuuden luomisessa. Perinteiset tavat määrittellä koulutus- ja tutkimusalan tiedeperustaisuutta eivät päde sisältötuotantoalan koulutus- ja opintosuunnittelussa. Tarvitaan uusia työkaluja, uusia tieteellisen ajattelun malleja, teorian kehittämis- ja muodostustyötä sekä metodologista erittelyä ja sovelluksia. Tätä työtä on osaltaan alustavasti tehty METKassa.

Koulutusrakenteiden ja -sisältöjen suunnittelu, sisältöalan osaamisen lisääminen Oulun yliopistossa sekä koko alan tiedepohjan vahvistus ovat METKAN jatkohankkeeksi suunnitellun CreaM-hankkeen keskeisimpiä tehtäviä. CreaM-hankkeen tukena sisältötuotantoalaa kehittää Oulun yliopistossa rehtori Lajusen nimittämä monitieteinen Sisältötuotantotyöryhmä (SITU). SITU-ryhmässä oli edustus METKasta ja on edelleen edustus CreaMista. CreaM-hanketta ja sen tavoitteita lähdetään toteuttamaan monitieteisen asiantuntijaverkostotyöskentelyn avulla, ja muun muassa SITU-ryhmän jäsenet ovat luonnollisesti osa alan yliopistollista asiantuntijaverkostoa.

CreaM-hankkeen tavoitteita ovat, mm.:

- 1) Toimialan opintojen profiilin, tutkimusperustan sekä osaamisen vahvistaminen.
- 2) Entistä tiiviimmän vuorovaikutuksen kehittäminen tutkimus- ja yrityselämän välille.
- 3) Uuden monitieteisen ja kansainvälisen opinto-ohjelman suunnittelu ja vakinaistamisen mahdollisuuksien kartoitus Oulun yliopistossa.
- 4) Kansainvälinen ja valtakunnallinen verkostoituminen sekä yhteistyö.
- 5) Koulutus-, ohjelma- ja tiedonhankintapilotointi.

Ks. myös CreaM-hankkeen sivut osoitteessa <http://www.cream oulu.fi>.